

Nr 50

Utlåtande i anledning av dels Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning angående beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension, m. m., dels i ämnet väckt motion.

Genom en den 13 november 1959 dagtecknad proposition, nr 175, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll, föreslagit riksdagen att

dels antaga nedan intagna förslag till

- 1) förordning angående beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension,
- 2) förordning angående uppbörd av avgifter enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension, m. m.,
- 3) förordning angående redares avgift i vissa fall enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension, m. m.,
- 4) förordning om ändring i taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623),
- 5) förordning om ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272),
- 6) förordning om ändring i folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469),
- 7) lag angående ändrad lydelse av 38 § lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring,
- 8) lag angående ändrad lydelse av 12 § lagen den 21 maj 1954 (nr 266) om moderskapshjälp,
- 9) lag om ändrad lydelse av 17 kap. 12 § handelsbalken,
- 10) lag angående ändrad lydelse av 17 § lagen den 28 maj 1937 (nr 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar,
- 11) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370),
- 12) förordning angående ändrad lydelse av 4 § 1 mom. och 7 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt och
- 13) förordning om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 22 maj 1953 (nr 269) angående byggnadsforskningsavgift,

dels ock bifalla de förslag i övrigt, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Det under punkten 10) ovan upptagna lagförslaget har hänvisats till konstitutionsutskottet. I övrigt har propositionen hänvisats till lagutskottet och behandlats av andra lagutskottet.

I samband med propositionen har utskottet behandlat den i anledning därav väckta motionen I: 611 av herr *Aastrup*, vari hemställes, att riksdagen vid behandlingen av propositionen måtte besluta,

»att beloppsgränsen för inbetalning till riks försäkringsanstalten skall höjas från föreslagna 1 000 till 2 000 kronor,

att socialförsäkringsbolagen skall äga rätt att debitera och uppbära arbetsgivareavgift för allmänna tjänstepensioneringen,

att anståndstiden för inbetalning av arbetsgivareavgift utsträcker från föreslagna 2 månader till 4 månader,

att utskottet måtte utarbeta av ovannämnda förslag föranledda ändringar i föreslagen lagtext samt

att riksdagen i övrigt måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t giva till känna vad i motionen anförts».

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen framlägges förslag rörande administrationen av försäkringen för allmän tilläggspension under det inledande skedet, då förvaltningsuppgifterna främst består i beräkning av pensionsgrundande inkomst, registrering av sådan inkomst och pensionspoäng samt beräkning och uppbörd av avgifter. Vidare föreslås vissa kompletterande regler för beräkningen av pensionsgrundande inkomst och avgifter.

Beräkning av pensionsgrundande inkomst föreslås skola utföras av de lokala skattemyndigheterna, dvs. häradsskrivare och kronokamrerare, och i Stockholm av överståthållarämbetet. Beräkningen verkställs med ledning av taxeringsmaterialet. Beträffande de regler, som skall tillämpas vid beräkningen av pensionsgrundande inkomst, föreslås bl. a., att avdrag på den försäkrades lön för sådana premier, som avser tjänstepensionering vid sidan av den allmänna tilläggspensioneringen, inte skall minska den pensionsgrundande inkomsten.

Registrering av pensionsgrundande inkomst samt uträkning och registrering av pensionspoäng föreslås skola ske hos de allmänna centralsjuk-kassorna.

Debitering och uppbörd av arbetsgivarnas avgifter till tilläggspensioneringen samordnas med debiteringen och uppbörden av arbetsgivarnas avgifter för obligatorisk yrkesskadeförsäkring i riks försäkringsanstalten samt deras bidrag till sjukförsäkringen och moderskapshjälpen. Arbetsgivarna

skall årligen lämna särskilda uppgifter för fastställande av underlaget för avgiftsberäkningen. I samband därmed bortfaller viss nuvarande uppgiftsskyldighet. Riksförsäkringsanstalten beräknar avgifterna och bidragen. Uppbörden sker genom riksförsäkringsanstalten, om summan av avgifterna och bidragen överstiger 1 000 kr., och eljest i samband med de allmänna skatterna.

De försäkrades egna avgifter uträknas av de lokala skattemyndigheterna och överståthållarämbetet i samband med beräkningen av pensionsgrundande inkomst. Uppbörden sker i samband med de allmänna skatterna.

I propositionen föreslås därjämte en rad författningsändringar i anledning av förslagen rörande tilläggs pensioneringens administration m. m. Därvid märkes bl. a. att avgifterna till tilläggs pensioneringen skall vara avdragsgilla i skattehänseende.

Författningsförslag

Förslag

till

Förordning

angående beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om försäkring för allmän tilläggs pension

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

För här i riket bosatt försäkrad skall pensionsgrundande inkomst enligt lagen om försäkring för allmän tilläggs pension bestämmas av den lokala skattemyndighet, inom vars tjänstgöringsområde den försäkrade taxerats till statlig inkomstskatt eller skulle hava taxerats till sådan skatt, därest han icke haft att erlägga sjömansskatt. Vad nu sagts om lokal skattemyndighet skall i Stockholm avse överståthållarämbetet.

För annan försäkrad än som i första stycket sägs skall den pensionsgrundande inkomsten bestämmas av överståthållarämbetet.

2 §.

Pensionsgrundande inkomst skall, i den mån den utgöres av annan inkomst än som avses i 3 §, bestämmas med ledning av den försäkrades taxering till statlig inkomstskatt eller, såvitt gäller inkomst för vilken den försäkrade haft att erlägga sjömansskatt, med ledning av redares kontrolluppgift enligt 37 § 1 mom. åttonde punkten taxeringsförordningen. Vid taxeringsändring eller eftertaxering skall dock verkställd beräkning av pen-

sionsgrundande inkomst ändras endast om taxeringsändringen eller eftertaxeringen föranleder avvikelse från nämnda beräkning med minst femhundra kronor.

3 §.

Inkomst av anställning, för vilken utomlands bosatt försäkrad icke är skattskyldig här i riket, skall bestämmas med ledning av särskild uppgift från arbetsgivaren. Sådan uppgift skall senast den 31 januari året näst efter det år, som inkomsten avser, avlämnas till den myndighet, som enligt 1 § har att bestämma den försäkrades pensionsgrundande inkomst. I uppgiften skall angivas den försäkrades fullständiga namn, födelsetid och adress ävensom beloppet av den utbetalade lönen eller ersättningen och den tidrymd som denna avser. Vidare skall i uppgiften angivas, huruvida den försäkrade åtnjutit naturaförmåner i form av kost eller bostad. Ett exemplar av uppgiften skall inom tid som nyss sagts av arbetsgivaren sändas till den försäkrade.

Om skyldighet för arbetsgivare att vid arbetsgivaruppgift enligt förordningen angående uppbörd av avgifter enligt lagen om försäkring för allmän tilläggs pension, m. m. foga uppgift som avses i första stycket stadgas i nämnda förordning.

4 §.

Vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst skall, utöver vad som framgår av lagen om försäkring för allmän tilläggs pension, gälla följande.

Värdet av naturaförmån i form av kost eller bostad till arbetstagare, som avses i 1 § första stycket förordningen om sjömansskatt, skall uppskattas i enlighet med vad riksförsäkringsanstalten föreskriver. Vad nyss sagts skall jämväl äga tillämpning beträffande förmån av kost eller bostad, som försäkrad åtnjutit under bosättning utomlands.

Vid beräkning av inkomst av anställning skall avdrag göras för kostnader som arbetstagaren haft att bestrida i innehavd anställning, därest kostnaderna minskade med erhållen kostnadsersättning uppgå till minst femhundra kronor.

Riksförsäkringsanstalten äger meddela särskilda föreskrifter angående beräkning av sådan inkomst av anställning, som enligt förordningen om statlig inkomstskatt hänföres till intäkt av jordbruksfastighet eller intäkt av rörelse.

Vid beräkning av inkomst av annat förvärvsarbete skall från inkomst av rörelse avdragas underskott å rörelse under beskattningsåret. I fråga om inkomst av jordbruksfastighet skall motsvarande gälla beträffande underskott å sådan jordbruksfastighet, som brukats av den försäkrade.

5 §.

Efter anmaning av försäkringsrådet, riksförsäkringsanstalten, överstätt-hållarämbetet eller lokal skattemyndighet åligger det försäkrad och hans

arbetsgivare att i den omfattning och inom den tid, som i anmaningen angivits, meddela de upplysningar, som finnas erforderliga för beräkning av pensionsgrundande inkomst för den försäkrade.

6 §.

Förekommer anledning att vid beräkning av pensionsgrundande inkomst hänföra belopp, som enligt försäkrads allmänna självdeklaration utgör inkomst av anställning, till inkomst av annat förvärvsarbete eller att eljest hänföra visst belopp till annat slag av inkomst än den försäkrade uppgivit, skall, där hinder ej möter, den försäkrade beredas tillfälle att yttra sig. Dock vare detta ej nödigt i fråga om misskrivning eller annat uppenbart förbiseende eller då eljest yttrande av den försäkrade uppenbarligen icke är erforderligt för frågans bedömande.

7 §.

Uppmärksammas att pensionsgrundande inkomst blivit oriktigt beräknad på grund av felräkning, misskrivning, annat uppenbart förbiseende eller ovetenskap om förhållande som påverkar beräkningen av den pensionsgrundande inkomsten, skall, sedan den försäkrade erhållit tillfälle att yttra sig, beräkningen ändras, därest felaktigheten icke är att anse såsom ringa. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning då vid bestämmande av avgiftsunderlag enligt förordningen angående uppbörd av avgifter enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension, m. m. belopp, som ingår i inkomst av anställning, ansetts icke skola inräknas i avgiftsunderlaget eller belopp, som ingår i inkomst av annat förvärvsarbete, hänförts till sådant underlag. Ändring, som i detta stycke sägs, må icke ske efter utgången av sjätte året efter det år, som inkomsten avser.

Har för ett år beräknats mer än en pensionsgrundande inkomst för försäkrad, skall den pensionsgrundande inkomst, som icke bort beräknas, undanröjas.

8 §.

Har belopp, som enligt försäkrads allmänna självdeklaration utgör inkomst av anställning, vid beräkning av pensionsgrundande inkomst hänförts till inkomst av annat förvärvsarbete eller har eljest visst belopp hänförts till annat slag av inkomst än den försäkrade uppgivit, skall denne underrättas om avvikelserna och skälen härför.

Om pensionsgrundande inkomst beräknats för försäkrad, vilken icke avgivit allmän självdeklaration, skall denne underrättas om den beräknade pensionsgrundande inkomsten.

Pensionsgrundande inkomst som överståthållarämbetet eller lokal skattemyndighet bestämt senast den 20 november under taxeringsåret skall, därest debetsedel å slutlig skatt utfärdas för den försäkrade, angivas å debetsedeln.

Har pensionsgrundande inkomst bestämts efter nämnda tidpunkt, skall underrättelse härom sändas till den försäkrade.

Har verkställd beräkning av pensionsgrundande inkomst ändrats, skall underrättelse om ändringen och skälen härför sändas till den försäkrade.

Underrättelse enligt första, andra eller fjärde stycket skall innehålla upplysning om vad som skall iakttagas vid anförande av besvär över beslutet.

9 §.

Underrättelse, som avses i 8 § första stycket, skall översändas i rekommenderat brev.

Underrättelse, varom i 8 § tredje eller fjärde stycket sägs, skall översändas i rekommenderat brev med mottagningsbevis. Återkommer försändelsen såsom obeställbar och förekommer anledning antaga att vederbörande kan anträffas, skall underrättelsen delgivas honom i den ordning 54 § taxeringsförordningen stadgar.

10 §.

Handling, som upprättats för beräkning av pensionsgrundande inkomst eller som avlämnats eller tillhandahållits enligt bestämmelse i denna förordning, må icke tillhandahållas annan tjänsteman än den som i och för sin befattning bör erhålla del därav. Ledamot av taxeringsnämnd eller prövningsnämnd må taga del av handling som nyss sagts.

Den som äger taga del av handling, varom i första stycket sägs, må i den mån så erfordras för fullgörande av vad som enligt denna förordning åligger honom jämväl taga del av självdeklaration och annan uppgift eller handling, som avlämnats till ledning vid årlig taxering, och handling, som upprättats vid taxeringskontroll enligt taxeringsförordningen, ävensom handling, som avlämnats till ledning för uppbörd av skatt.

Den som tagit del av handling, som i första eller andra stycket sägs, må ej i vidare mån än som erfordras för utövning av tjänst offentliggöra eller yppa innehållet i sådan handling.

11 §.

Över sådant beslut beträffande beräkning av pensionsgrundande inkomst, varom den försäkrade erhållit i 8 § första eller andra stycket angiven underrättelse senast den 30 september under taxeringsåret, må besvär anföras hos riksförsäkringsanstalten senast den 31 oktober under nämnda år. Har den försäkrade icke erhållit underrättelse som nu sagts eller har han erhållit underrättelsen efter den 30 september under taxeringsåret, må besvär anföras intill utgången av året näst efter taxeringsåret eller, om han icke under taxeringsåret erhållit utfärdad debetsedel eller underrättelse som i 8 § tredje stycket sägs, inom ett år efter det han erhållit sådan debetsedel eller underrättelse.

Över beslut, varigenom överståthållarämbetet eller lokal skattemyndighet ändrat verkställd beräkning av pensionsgrundande inkomst, må besvär anföras hos riksförsäkringsanstalten inom en månad efter det den försäkrade erhållit del av beslutet.

Besvär skola ingivas eller insändas till den myndighet vars beslut överklagas. Nämda myndighet har att med eget yttrande översända handlingarna i målet till riksförsäkringsanstalten. Den omständigheten att besvären ingivits eller insänts direkt till riksförsäkringsanstalten må dock ej utgöra hinder för besvärens prövning.

Klagan över riksförsäkringsanstaltens beslut enligt denna förordning föres hos försäkringsrådet genom besvär, som skola hava inkommit till försäkringsrådet inom en månad efter det klaganden erhållit del av beslutet.

Över försäkringsrådets beslut må klagan icke föras.

Riksförsäkringsanstaltens, överståthållarämbetets och lokal skattemyndighets beslut lända till efterrättelse utan hinder av förd klagan.

12 §.

De närmare föreskrifter, som finnas erforderliga för tillämpningen av denna förordning, meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av riksförsäkringsanstalten.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960.

Förslag

till

Förordning**angående uppbörd av avgifter enligt lagen om försäkring för allmän tilläggs pension, m. m.**

Härigenom förordnas som följer.

Om arbetsgivares avgifter*Inledande stadganden*

1 §.

Angående debitering och uppbörd av avgift från arbetsgivare enligt lagen om försäkring för allmän tilläggs pension, bidrag från arbetsgivare jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring och lagen om moderskapshjälp samt avgift för obligatorisk försäkring i riksförsäkringsanstalten enligt lagen om yrkeskadeförsäkring jämte tilläggsavgift enligt 39 § sistnämnda lag och avgiftstillsägg jämlikt 14 § lagen angående omreglering av vissa ersättningar enligt lagen den 17 juni 1916 (nr 235) om försäkring för olycksfall i arbete m. m. skall gälla vad nedan stadgas.

Avgift jämte tilläggsavgift för frivillig försäkring i riksförsäkringsanstalten enligt lagen om yrkeskadeförsäkring uppbäres i den ordning anstalten bestämmer.

2 §.

I denna förordning förstås med

arbetsgivaravgift: summan av arbetsgivarens avgifter och bidrag enligt 1 § första stycket;

avgiftsunderlag: belopp varå avgift eller bidrag, som avses i 1 § första stycket, skall beräknas för arbetsgivaren;

utgiftsår: det kalenderår för vilket avgiftsunderlag skall bestämmas.

Såvitt gäller beräkning av avgiftsunderlag för avgift till försäkringen för allmän tilläggs pension skall med lön enligt denna förordning förstås jämväl sådan ersättning, som enligt 5 § andra stycket lagen om försäkring för allmän tilläggs pension anses såsom inkomst av anställning.

Avgiftsunderlag och uppgiftsskyldighet m. m.

3 §.

Avgiftsunderlag bestämmas av riksförsäkringsanstalten och anges i hela hundratal kronor, så att överskjutande belopp, som icke uppgår till helt hundratal kronor, bortfaller.

Avlider arbetsgivare, skall för det utgiftsår, då dödsfallet inträffade, avgiftsunderlag bestämmas för dödsboet efter honom och avse både lön, som den avlidne utgivit, och lön, som utgivits av dödsboet.

4 §.

Vid bestämmande av avgiftsunderlag skall utöver vad som framgår av de i 1 § angivna lagarna samt förordningen angående redares avgift i vissa fall enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension, m. m. gälla följande.

Jämväl såvitt gäller avgiftsunderlag för avgift enligt lagen om yrkeskadeförsäkring skall, där fråga ej är om arbetstagare som avses i 1 § första stycket förordningen om sjömansskatt, bortses från arbetstagare, vars lön hos arbetsgivaren under året icke uppgått till trehundra kronor, så ock från annan naturaförmån än kost eller bostad.

Värdet av naturaförmån i form av kost eller bostad skall uppskattas efter regler, som fastställas av riksförsäkringsanstalten. Vad angår dylika förmåner åt arbetstagare, som avses i 1 § första stycket förordningen om sjömansskatt, skall dock värdet beräknas efter de grunder, enligt vilka motsvarande naturaförmåner till ombordanställt manskap som erlagt sjömansskatt värderas vid bestämmande av pensionsgrundande inkomst.

Avdrag för kostnader, som arbetstagare haft att av sin lön bestrida i anställningen, må göras i den mån riksförsäkringsanstalten så medgiver. Sådant medgivande må lämnas endast om kostnaderna beräknas uppgå till minst en tiondel av lönen samt må avse arbetstagare i viss verksamhet eller, efter framställning av arbetsgivare, viss eller vissa arbetstagare.

5 §.

Arbetsgivare, som under ett år utgivit lön till någon hos honom anställd arbetstagare med minst trehundra kronor, är skyldig att nästföljande år utan anmaning lämna uppgift (*arbetsgivaruppgift*) till ledning för beräkning av avgiftsunderlag. Uppgiften skall lämnas i två exemplar och avfattas å blankett enligt formulär, som fastställs av riksförsäkringsanstalten.

Vid arbetsgivaruppgift skall arbetsgivare foga ett exemplar av de kontrolluppgifter, vilka han enligt 37 § 1 mom. första, andra eller sjunde punkten taxeringsförordningen har att avlämna för inkomsttaxeringen, ävensom av uppgift som avses i 3 § förordningen angående beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension. Befrielse från nämnda skyldighet må medgivas av riksförsäkringsanstalten eller, efter Konungens bemyndigande, av myndighet som anstalten bestämmer.

Blanketter till arbetsgivaruppgift skola kostnadsfritt tillhandahållas i samma ordning som deklaraionsblanketterna för inkomsttaxeringen ävensom hos riksförsäkringsanstalten och sjömansskattekontoret.

6 §.

Arbetsgivaruppgift skall av annan arbetsgivare än som i andra stycket sägs avlämnas till den lokala skattemyndighet, inom vars tjänstgöringsområde han skall taxeras till statlig inkomstskatt eller, om han icke skall taxeras till sådan skatt, han bedrivit sin huvudsakliga verksamhet. Vad nu sagts om lokal skattemyndighet skall i Stockholm avse överståthållarämbetet.

Redare, som har att redovisa sjömansskatt, skall avlämna arbetsgivaruppgift till sjömansskattekontoret.

Arbetsgivaruppgift skall vara avlämnad före utgången av januari månad eller, i fråga om redare som avses i nästföregående stycke, före utgången av februari månad året näst efter utgiftsåret.

På ansökan av arbetsgivare, som visar att i följd av särskilda omständigheter hinder möter att avlämna arbetsgivaruppgift inom föreskriven tid, må myndighet, till vilken arbetsgivaruppgiften skall avlämnas, utsätta annan tid, inom vilken uppgiften skall vara avlämnad.

7 §.

Arbetsgivare, som icke inom föreskriven tid avlämnat arbetsgivaruppgift eller uppgift som avses i 5 § andra stycket, må anmanas att inkomma med de felande handlingarna. Är avlämnad arbetsgivaruppgift ofullständig, må arbetsgivaren anmanas att komplettera densamma.

Efter anmaning äro arbetsgivare och arbetstagare skyldiga att i den omfattning och inom den tid, som i anmaningen angivits, meddela de upplysningar som finnas erforderliga för beräkning av avgiftsunderlag för arbetsgivaren.

För kontroll av att arbetsgivare fullgjort sin uppgiftsskyldighet enligt denna förordning är arbetsgivare, som avses i 78 § 1 mom. uppbördsförordningen, skyldig att efter anmaning tillhandahålla där angivna handlingar. I fråga om verkställandet av kontrollen skall gälla vad i fjärde stycket nämnda moment sägs.

Anmaning som avses i denna paragraf utfärdas av riksförsäkringsanstalten, överståthållarämbetet, lokal skattemyndighet eller föreståndaren för sjömansskattekontoret.

I anmaning må vite föreläggas.

8 §.

Överståthållarämbetet, de lokala skattemyndigheterna och sjömansskattekontoret skola på sätt riksförsäkringsanstalten närmare föreskriver utöva kontroll av att uppgiftsskyldigheten enligt denna förordning fullgöres.

9 §.

Överståthållarämbetet, lokal skattemyndighet och sjömansskattekontoret

åligger att till riksförsäkringsanstalten inom tid och på sätt anstalten bestämmer överlämna det ena exemplaret av inkomna arbetsgivaruppgifter.

10 §.

Har arbetsgivaruppgift ej avlämnats eller kan, på grund av brister i sådan uppgift, i bokföring eller i anteckningar om utgivna löner, avgiftsunderlag icke tillförlitligen beräknas, skall avgiftsunderlaget uppskattas efter vad med hänsyn till föreliggande omständigheter såsom verksamhetens art och omfattning finnes skäligen.

11 §.

Förekommer anledning att bestämma avgiftsunderlag med avvikelse från arbetsgivaruppgift eller annan av arbetsgivare till ledning för beräkning av avgiftsunderlag lämnad uppgift, skall där hinder ej möter arbetsgivaren beredas tillfälle att yttra sig i frågan. Dock vare detta ej nödigt beträffande felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende eller då eljest yttrande av arbetsgivaren uppenbarligen icke är erforderligt för frågans bedömande.

12 §.

Har arbetsgivaruppgift eller annan av arbetsgivare till ledning för beräkning av avgiftsunderlag lämnad uppgift icke blivit följd, skall till arbetsgivaren sändas underrättelse om i vilka hänseenden uppgiften frångåtts samt om skälen härför.

Har avgiftsunderlag bestämts för arbetsgivare, som underlåtit att lämna uppgift till ledning för beräkning av sådant underlag, skall underrättelse om avgiftsunderlaget sändas till arbetsgivaren.

13 §.

Finner riksförsäkringsanstalten, att avgiftsunderlag blivit oriktigt på grund av felräkning, misskrivning eller annat uppenbart förbiseende, skall anstalten, sedan arbetsgivaren erhållit tillfälle att yttra sig, ändra avgiftsunderlaget, därest felaktigheten icke är att anse såsom ringa. Vad nu sagts skall äga motsvarande tillämpning, då vid beräkning av pensionsgrundande inkomst belopp, som ingår i avgiftsunderlag, ansetts utgöra inkomst av annat förvärvsarbete eller belopp, som icke hänförs till avgiftsunderlaget, ansetts utgöra inkomst av anställning. Om ändringen skall arbetsgivaren underrättas.

Ändring må icke ske efter utgången av sjätte året efter utgiftsåret. Har arbetsgivaren avlidit, må för honom beräknat avgiftsunderlag icke höjas efter utgången av andra året efter det, under vilket bouppteckning efter honom blivit ingiven för registrering.

14 §.

Har arbetsgivare i uppgift eller upplysning, avlämnad till ledning för beräkning av avgiftsunderlag, lämnat oriktigt meddelande och har meddelan-

det följts eller har eljest meddelandet föranlett att avgiftsunderlag för honom icke blivit bestämt eller blivit bestämt till för lågt belopp, skall riksförsäkringsanstalten bestämma det avgiftsunderlag, som genom berörda förfarande undandragits. Sådant avgiftsunderlag må dock ej bestämmas om vad som undandragits är att anse såsom ringa.

Föreligga sådana omständigheter att avgiftsunderlag som avses i föregående stycke skall bestämmas och kan på grund av vad sålunda och i övrigt förekommit antagas att av arbetsgivaren lämnad uppgift eller upplysning icke varit av beskaffenhet att kunna läggas till grund för en riktig beräkning av avgiftsunderlaget, skall avgiftsunderlaget bestämmas med tillämpning av 10 §.

Vad ovan sagts skall äga motsvarande tillämpning om arbetsgivare, ehuru uppgiftspliktig, underlåtit avlämna uppgift eller infordrad upplysning.

Om riksförsäkringsanstaltens beslut skall arbetsgivaren underrättas.

Avgiftsunderlag som avses i denna paragraf må icke bestämmas efter utgången av sjätte året efter utgiftsåret. Har arbetsgivaren avlidit, påföres avgiftsunderlaget hans dödsbo, dock att sådan påföring icke må ske med mindre fråga därom prövats inom två år efter utgången av det kalenderår, under vilket bouppteckning efter honom blivit ingiven för registrering.

15 §.

Underrättelse som avses i 12—14 §§ skall innehålla upplysning om vad som skall iakttagas vid anförande av besvär över riksförsäkringsanstaltens beslut.

Underrättelse som nyss sagts ävensom sådan anmaning enligt 7 §, vari vite förelagts, skall översändas i rekommenderat brev med mottagningsbevis. Återkommer försändelse som obeställbar och förekommer anledning antaga att vederbörande kan anträffas, skall underrättelsen eller anmaningen delgivas honom i den ordning 54 § taxeringsförordningen stadgar.

Debitering och uppbörd m. m.

16 §.

Arbetsgivaravgift beräknas av riksförsäkringsanstalten och påföres i helt antal kronor, varvid öretal bortfaller.

17 §.

Arbetsgivaravgift uppgående till högst ettusen kronor skall, därest riksförsäkringsanstalten icke annat bestämmer, påföras i samband med slutlig skatt i enlighet med vad som stadgas i uppbördsförordningen. Vad nyss sagts skall även gälla arbetsgivaravgift överstigande nämnda belopp, därest anstalten finner skäl därtill föreligga.

Riksförsäkringsanstalten skall särskilt för varje uppbördsdistrikt, såvitt

gäller Stockholm före den 1 augusti och i övrigt före den 1 september under året näst efter utgiftsåret, lämna vederbörande lokala skattemyndighet uppgift om de arbetsgivaravgifter som skola påföras i samband med slutlig skatt.

18 §.

Annan arbetsgivaravgift än som avses i 17 § uppbäres av riks försäkringsanstalten.

19 §.

Arbetsgivaravgift, som uppbäres av riks försäkringsanstalten, debiteras under året näst efter utgiftsåret såsom *slutlig avgift*. I avräkning å den slutliga avgiften skall arbetsgivaren under utgiftsåret erlägga *preliminär avgift*. Arbetsgivaravgift, som utöver tidigare påförd slutlig avgift skall erläggas på grund av beslut om höjt avgiftsunderlag eller ändrad debitering, påföres såsom *tillkommande avgift*.

20 §.

Preliminär avgift för visst år skall utgå med belopp motsvarande arbetsgivarens under nästföregående år debiterade slutliga avgift. Är den för utgiftsåret fastställda procentsatsen för avgiftsuttaget enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension högre eller lägre än procentsatsen för det år som den sålunda debiterade slutliga avgiften avser, skall hänsyn härtill tagas vid bestämmandet av den preliminära avgiften.

Har slutlig avgift som avses i föregående stycke icke påförts arbetsgivaren, skall särskild beräkning ske av den preliminära avgiften. Därvid skall den preliminära avgiften bestämmas till belopp, vilket beräknas så nära som möjligt komma att motsvara den slutliga avgiften.

Särskild beräkning av preliminär avgift för visst år skall jämväl göras, därest det kan antagas, att den slutliga avgiften för samma år kommer att avvika från den i första stycket angivna slutliga avgiften med minst en femtedel av sistnämnda avgift. Särskild beräkning må ske även i annat fall än nyss är sagt, därest skillnaden mellan eljest utgående preliminär avgift och påräknelig slutlig avgift skulle bli mer betydande eller annan särskild omständighet föreligger.

21 §.

Påförd preliminär avgift må för vinnande av bättre överensstämmelse med den påräkneliga slutliga avgiften genom jämkning bestämmas att utgå med annat belopp, därest detta över- eller understiger den påförda preliminära avgiften med minst en femtedel av densamma. Jämkning må ske även i annat fall än nyss är sagt, om ändringen av den påförda preliminära avgiften skulle bli mer betydande eller annan särskild omständighet föreligger.

Jämkning må icke verkställas efter utgiftsårets utgång med mindre den preliminära avgiften därigenom nedsättes. Ansökan om sådan jämkning skall av arbetsgivare ingivas före utgången av april månad året näst efter utgiftsåret.

22 §.

Riksförsäkringsanstalten äger anmana arbetsgivare att lämna uppgifter för beräkning eller jämkning av preliminär avgift.

Om den preliminära avgiften finnes böra utgå med högre belopp än som följer av 20 § första stycket eller finnes böra höjas genom jämkning, bör arbetsgivaren beredas tillfälle att yttra sig, innan den preliminära avgiften bestämmes eller jämkning sker.

Har uppgift, som arbetsgivare lämnat för beräkning av preliminär avgift eller för jämkning av sådan avgift, frångåtts av riksförsäkringsanstalten, skall arbetsgivaren underrättas om avvikelsen och skälen härför. Beträffande sådan underrättelse skall gälla vad i 15 § stadgas.

23 §.

Arbetsgivare, vilkens löneutgifter för år överstiga eller kunna beräknas komma att överstiga tjugufemtusen kronor, är skyldig att snarast till riksförsäkringsanstalten anmäla ny eller väsentligt utökad verksamhet.

24 §.

Under varje år skall arbetsgivare, vilkens arbetsgivaravgift uppbäres av riksförsäkringsanstalten, erlægga ett belopp motsvarande skillnaden mellan, å ena sidan, den preliminära avgiften för året ökad med den slutliga avgift, som debiterats under nästföregående år, och, å andra sidan, den i avräkning mot nämnda slutliga avgift påförda preliminära avgiften.

25 §.

Belopp som avses i 24 § skall erläggas senast den 18 februari, om det understiger trehundra kronor, samt eljest med en sjättedel senast den 18 i envar av månaderna februari, april, juni, augusti, oktober och december, dock att de delbelopp, som skola erläggas senast den 18 i de fem förstnämnda månaderna, skola avrundas till närmast lägre hela antal kronor, därvid återstoden skall erläggas senast den 18 december.

Om det i 24 § avsedda beloppet under det år, då beloppet skall erläggas, ändras genom beslut om jämkning av däri ingående preliminär avgift eller om nedsättning av däri ingående slutlig avgift, skall det belopp, som återstår att betala efter beslutet, erläggas i enlighet med vad riksförsäkringsanstalten bestämmer, varvid såsom senaste inbetalningsdag eller senaste inbetalningsdagar skall föreskrivas den 18 i månad eller månader, som angivas i föregående stycke och som infalla under återstoden av året.

Det sagda skall även gälla i fråga om preliminär avgift som debiteras under utgiftsåret.

Tillkommande avgift skall enligt riksförsäkringsanstaltens bestämmande erläggas senast den 18 i månad eller månader, som angivas i första stycket, dock att avgiften icke må fördelas till betalning vid flera än sex inbetalningstillfällen.

26 §.

Riksförsäkringsanstalten må, när synnerliga skäl därtill föreligga, medgiva anstånd helt eller delvis med erläggande av påfört avgiftsbelopp, som uppbäres av anstalten och förfaller till betalning efter det ansökan om anstånd gjorts. Anståndstiden må bestämmas till längst två månader efter utgången av den månad, varunder beloppet skolat erläggas.

Sedan anstånd meddelats, må det av anståndet omfattade avgiftsbeloppet icke indrivivas under tiden för anståndet, ej heller må restavgift uttagas för beloppet.

Är arbetsgivare berättigad att utfå för mycket erlagd arbetsgivaravgift, må denna tagas i anspråk för gäldande av arbetsgivaravgift, som med anståndet avses.

Har anståndstiden gått till ända utan att avgiftsbeloppet till fullo guldits, skall arbetsgivaren erlægga restavgift å den del av beloppet, som då återstod oguldet.

27 §.

Riksförsäkringsanstalten har att utfärda räkning å arbetsgivaravgift, som skall uppbäras av anstalten.

Räkning å belopp, som avses i 24 §, skall översändas till arbetsgivaren senast den 18 januari.

28 §.

Arbetsgivaravgift, som uppbäres av riksförsäkringsanstalten, skall, där anstalten ej medgivit annat betalningssätt, erläggas genom inbetalning till anstaltens postgirokonto medelst inbetalningskort, vilka skola vara fogade vid räkning som avses i 27 §. Inbetalning medelst sådant kort sker kostnadsfritt.

29 §.

Efter den 18 i envar av de i 25 § första stycket angivna månaderna åligger det riksförsäkringsanstalten att upprätta och till vederbörande länsstyrelse för indrivning överlämna uppgift i tre exemplar över avgiftsbelopp, som skolat inbetalas till anstalten men icke erlagts inom föreskriven tid eller, om anstånd beviljats, före anståndstidens utgång.

Ogulden del av arbetsgivaravgift skall anses omfatta avgifter och bidrag,

som avses i 1 §, i samma proportion som sådana avgifter och bidrag ingå i arbetsgivaravgiften.

30 §.

Vad i uppbördsförordningen och föreskrifter angående tillämpningen av nämnda förordning stadgas om restavgift, indrivning och redovisning av restförd skatt, avkortning och avskrivning av skatt samt upprättande av balanslängd skall äga motsvarande tillämpning i fråga om avgiftsbelopp som avses i 29 §; dock skall befogenhet, som enligt 58 § 2 mom. angivna förordning tillkommer länsstyrelse eller riksräkenskapsverket, i stället utövas av riksförsäkringsanstalten. Angående efterkrav och preskription skall vad i 70 och 71 §§ uppbördsförordningen stadgas äga motsvarande tillämpning, dock att vad i 70 § 2 mom. nämnda förordning sägs beträffande länsstyrelse i stället skall gälla riksförsäkringsanstalten.

31 §.

Till arbetsgivare, vilken vinner nedsättning i eller befrielse från honom påförd arbetsgivaravgift som uppburits av riksförsäkringsanstalten, skall anstalten utan särskild ansökan återbetala vad denne för mycket erlagt.

Häftar arbetsgivaren för restförd arbetsgivaravgift, äger han utfå allenast vad som överstiger det oguldna beloppet jämte därå belöpande restavgift. Återstoden skall gottskrivas honom till gäldande av den oguldna arbetsgivaravgiften jämte restavgift.

Äger arbetsgivare på grund av nedsättning av slutlig avgift återbekomma i 24 § avsett belopp eller del därav och sker återbetalning efter utgången av det år varunder beloppet skolat erläggas, skall arbetsgivaren för tiden från och med den 1 januari nästföljande år till och med den dag, då återbetalning sker, erhålla ränta efter fem procent för år å vad han äger utfå av beloppet. Uppkommer öretal vid beräkning av sådan ränta, skall räntebeloppet jämnas till närmast högre hela kronor. Ränta skall dock ej utgå, om räntebeloppet skulle understiga fem kronor.

Vid återbetalning av tillkommande avgift skall vad i tredje stycket sägs äga motsvarande tillämpning, varvid skall iakttagas att, därest avgiften betalts i flera poster och återbetalningen avser allenast viss del av det sammanlagda avgiftsbeloppet, det för mycket erlagda beloppet avräknas mot det eller de belopp som sist guldits.

Särskilda bestämmelser

32 §.

Bestämmelserna i denna förordning äga icke tillämpning å arbetsgivaravgift, som staten har att erlægga i sin egenskap av arbetsgivare. Dylik avgift beräknas och redovisas enligt föreskrifter, vilka meddelas av Konungen.

33 §.

Den som i handling till ledning för beräkning av avgiftsunderlag uppsåtligen eller av grov oaktsamhet lämnar oriktig uppgift, ägnad att för honom eller den han företräder leda till frihet från arbetsgivaravgift eller till för låg sådan, dömes till böter eller fängelse i högst sex månader. Böterna skola vid uppsåtlig gärning bestämmas till högst fem gånger det belopp, som genom den oriktiga uppgiften undandragits eller, om uppgiften följts, skulle hava undandragits, dock minst etthundra kronor. I fråga om gärning, som begås av grov oaktsamhet, skola böterna bestämmas till högst hälften av vad nyss sagts, men likväl ej lägre än femtio kronor.

Den som frivilligt rättar oriktig uppgift vare fri från straff.

Den som förskyllt fängelse må, efter omständigheterna, dömas att gälda straffavgift med högst tre gånger det belopp, som undandragits eller kunde hava undandragits. Ådömd straffavgift tillfaller kronan.

34 §.

Har arbetsgivare, som är skyldig att utan anmaning avlämna arbetsgivaruppgift, icke behörigen avlämnat sådan uppgift inom föreskriven tid eller avlämnar han arbetsgivaruppgift med så bristfälligt innehåll att den uppenbarligen icke är ägnad att ligga till grund för beräkning av avgiftsunderlag, straffes med böter, högst trehundra kronor.

Till påföljd, som i första stycket sägs, skall jämväl dömas arbetsgivare som ej fullgör skyldighet att utan anmaning vid arbetsgivaruppgift foga sådan uppgift varom förmåles i 5 § andra stycket.

Finnes försummelse, som avses i denna paragraf, ursäktlig eller eljest ringa, må från straff frias.

Brott, som i denna paragraf sägs, må av åklagare åtalas endast efter anmälan av riksförsäkringsanstalten.

35 §.

Vite, som förelägges enligt denna förordning, må ej bestämmas under etthundra kronor eller över femtusen kronor.

Om uttagande av förelagt vite har riksförsäkringsanstalten att göra hemställan hos vederbörande åklagare. Utan sådan hemställan må talan ej väckas.

36 §.

Förmenar arbetsgivare att arbetsgivaravgift påförts honom obehörigen eller med oriktigt belopp, äger han söka rättelse hos riksförsäkringsanstalten inom ett år efter det han erhållit vederbörlig debetsedel eller räkning. Då fråga är om storleken av avgiftsunderlag skall vad nu sagts icke gälla, om arbetsgivaren erhållit underrättelse som avses i 12—14 §§.

Ingår arbetsgivaravgiften i slutlig skatt må ansökningen om rättelse in-

givas till den lokala skattemyndighet, som verkställt debiteringen av skatten. Myndigheten har att med eget yttrande översända ansökningen till riksförsäkringsanstalten.

37 §.

Över beslut, varigenom vite förelagts, ävensom över beslut rörande anstånd med avlämnande av arbetsgivaravgift må klagan icke föras.

38 §.

Över annat beslut av riksförsäkringsanstalten enligt denna förordning än i 37 § avses må klagan föras hos försäkringsrådet genom besvär, som skola hava inkommit till försäkringsrådet senast inom en månad efter det klaganden erhållit del av beslutet.

Över försäkringsrådets beslut må klagan icke föras.

Riksförsäkringsanstaltens beslut länder till efterrättelse utan hinder av förd klagan.

Om försäkrads egen avgift

39 §.

Avgift enligt 34 § lagen om försäkring för allmän tilläggspension (*tilläggspensionsavgift*) skall, med iakttagande av vad i 40 § sägs, debiteras och uppbäras i enlighet med vad som stadgas i uppbördsförordningen.

40 §.

Tilläggspensionsavgift skall vara erlagd före den 1 oktober året näst efter taxeringsåret eller, såvitt gäller i tillkommande skatt ingående tilläggspensionsavgift, inom fyra månader efter utgången av den månad, under vilken den sista av de för skatteinbetalningen bestämda uppbördsterminerna infallit.

Har tilläggspensionsavgift, som ingår i slutlig eller tillkommande skatt, icke till fullo erlagts inom tid, som i första stycket sägs, skall den slutliga och den tillkommande skatten omdebiteras med uteslutande av avgiften. Innan omdebitering verkställs, skall den försäkrade beredas tillfälle att yttra sig. Om verkställd omdebitering skall den försäkrade underrättas. Sådan underrättelse skall innehålla upplysning om vad som skall iakttagas vid anförande av besvär över beslutet, och skall beträffande underrättelsen i övrigt gälla vad i 15 § andra stycket stadgas.

41 §.

Skall enligt 9 § första stycket lagen om försäkring för allmän tilläggspension pensionspoäng för visst års inkomst av annat förvärvsarbete tillgodoräknas den försäkrade, oaktat tilläggspensionsavgift för året icke till fullo

erlägges inom tid som angives i 40 § första stycket, må riks försäkringsanstalten efter framställning från den försäkrade eller dödsboet efter honom medgiva befrielse från erläggande helt eller delvis av avgiften, därest ömmande omständigheter föreligga.

42 §.

Över beslut om sådan omdebitering som avses i 40 § andra stycket må besvär anföras i den ordning, varom stadgas i 85 § 1 mom. och 86 § uppbördsförordningen.

Gemensamma bestämmelser

43 §.

Handling, som avlämnats eller tillhandahållits enligt bestämmelse i denna förordning, må icke tillhandahållas annan tjänsteman än den som i och för sin befattning bör erhålla del därav.

Den som äger taga del av handling, varom i första stycket sägs, må i den mån så erfordras för fullgörande av vad som enligt denna förordning åligger honom, jämväl taga del av självdeklaration och annan uppgift eller handling, som avlämnats till ledning vid årlig taxering, och handling, som upprättats vid taxeringskontroll enligt taxeringsförordningen, ävensom handling, som avlämnats till ledning för uppbörd av skatt.

Den som tagit del av handling, som i första eller andra stycket sägs, må ej i vidare mån än som erfordras för utövning av tjänst offentliggöra eller yppa innehållet i sådan handling.

44 §.

Riksförsäkringsanstalten äger för varje år från vederbörlig inkomsttitel å riksstaten tillgodoföra sig ett belopp motsvarande skillnaden mellan summan av de arbetsgivaravgifter, som enligt vad i 17 § andra stycket sägs under året anmälts för påföring i samband med slutlig skatt, och vad som av dessa avgifter kan enligt av Konungen fastställda grunder beräknas bli avskrivet på grund av bristande betalning. Beloppet skall fördelas mellan avgifter och bidrag, som avses i 1 §, i samma proportion som sådana avgifter och bidrag ingå i nyssnämnda avgiftssumma.

Avgiftsbelopp som avses i 29 § skola i den mån de inflyta av vederbörande länsstyrelse redovisas till riks försäkringsanstalten. Belopp, som redovisas visst år, skall fördelas mellan avgifter och bidrag som i 1 § sägs i samma proportion som sådana avgifter och bidrag ingå i summan av de under nästföregående år debiterade slutliga avgifterna.

Riksförsäkringsanstalten må i samma ordning som i första stycket sägs varje år tillgodoföra sig ett belopp motsvarande summan av de under näst-

föregående år debiterade tilläggspensionsavgifterna minskad med summan av de avgifter som under samma år avkortats eller restituerats.

45 §.

De närmare föreskrifter, som finnas erforderliga för tillämpningen av denna förordning, meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av riksförsäkringsanstalten.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1960 med följande undantag och inskränkningar.

1. Bestämmelserna i 3—15 §§ skola äga tillämpning första gången vid beräkning av arbetsgivaravgift för år 1960.

2. Bestämmelserna i 16—31 §§ skola icke gälla beträffande sådana avgifter och bidrag för år 1959, som enligt förordningen den 4 juni 1954 (nr 341) om uppbörd av vissa försäkringsavgifter enligt lagen om yrkesskadeförsäkring och av bidrag från arbetsgivare jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring m. m. skola uppbäras i enlighet med vad som stadgas i uppbördsförordningen eller som arbetsgivare med yrkesskadeförsäkring i ömsesidigt försäkringsbolag har att erlagga.

3. Preliminär avgift för åren 1960 och 1961 skall, därest icke riksförsäkringsanstalten finner särskild beräkning av avgiften böra ske för vinnande av bättre överensstämmelse med den påräkneliga slutliga avgiften, utgå

för år 1960 med belopp motsvarande summan av arbetsgivarens avgift för år 1958 för obligatorisk försäkring i riksförsäkringsanstalten enligt lagen om yrkesskadeförsäkring och 2,7 gånger hans bidrag för samma år enligt lagen om allmän sjukförsäkring och lagen om moderskapshjälp samt för år 1961 med belopp motsvarande summan av arbetsgivarens avgift för år 1959 för obligatorisk försäkring i riksförsäkringsanstalten enligt lagen om yrkesskadeförsäkring och 3,3 gånger hans bidrag för samma år enligt lagen om allmän sjukförsäkring och lagen om moderskapshjälp.

4. Räkning som avses i 27 § andra stycket skall år 1960 översändas till arbetsgivaren senast den 31 januari.

5. Bestämmelserna i 44 § första och tredje styckena skola tillämpas första gången år 1961.

6. Avgiftsbelopp, som enligt 44 § andra stycket inflyta till riksförsäkringsanstalten under åren 1960 och 1961, skola fördelas mellan avgifter och bidrag, som avses i 1 §, i samma proportion som sådana avgifter och bidrag ingå i summan av de under år 1961 debiterade slutliga avgifterna.

Har kollektivavtal enligt 37 § lagen om försäkring för allmän tilläggspension godkänts efter det att arbetsgivaravgift enligt denna förordning och

kontrolluppgifter enligt 37 § taxeringsförordningen avlämnats för år 1960, åligger det arbetsgivare, som är bunden av avtalet, att till riksförsäkringsanstalten senast inom två månader efter godkännandet inkomma med den utredning, som anstalten må finna erforderlig för bestämmande av avgiftsunderlaget för år 1960 i vad avser försäkringen för allmän tilläggs pension, ävensom nya kontrolluppgifter för år 1960 beträffande arbetstagare, å vilka avtalet är tillämpligt. Kontrolluppgifterna, som skola avlämnas i två exemplar, skola vara märkta på sätt riksförsäkringsanstalten föreskriver. Har avgiftsunderlag för år 1960 redan bestämts för arbetsgivare som nu sagts, skall sådant underlag undanröjas eller ändras efter vad som föranledes av den enligt detta stycke avgivna utredningen.

Förordningen den 4 juni 1954 (nr 341) om uppbörd av vissa försäkringsavgifter enligt lagen om yrkesskadeförsäkring och av bidrag från arbetsgivare jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring m. m. skall upphöra att gälla med utgången av år 1959, dock att förordningens bestämmelser även därefter skola tillämpas i fråga om *dels* upprättande av arbetsgivarförteckning för år 1959, *dels ock* debitering och uppbörd av sådana avgifter och bidrag för sagda år, som skola uppbäras i enlighet med vad som stadgas i uppbördsförordningen eller som avses i 7 § förstnämnda förordning.

Förekommer i lag eller författning hänvisning till stadgande, som ersatts genom bestämmelse i denna förordning, skall hänvisningen i stället gälla den bestämmelsen.

Förslag
till
Förordning
angående redares avgift i vissa fall enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension, m. m.

Härigenom förordnas som följer.

1 §.

Redare skall för varje år å vad han under året utgivit i lön i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad till sådan arbetstagare hos honom, som avses i 1 § första stycket förordningen om sjömansskatt, erlægga avgift enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension samt bidrag jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring och lagen om moderskapshjälp enligt vad nedan sägs.

2 §.

Konungen skall fastställa procentsats dels för uttaget av avgiften till försäkringen för allmän tilläggspension, dels ock för uttaget av ett sammanlagt bidrag till kostnaderna för den allmänna sjukförsäkringen och moderskapshjälp. Beslut om de båda procentsatser, som skola tillämpas för visst år, skall fattas under året dessförinnan.

För avgiften skall procentsatsen för visst år utgöra en på sätt nedan sägs bestämd andel av den procentsats, som med stöd av 32 § lagen om försäkring för allmän tilläggspension fastställts för året. Procentsatsen för bidraget skall utgöra samma andel av de sammanlagda procenttalen enligt 38 § första stycket lagen om allmän sjukförsäkring och 12 § lagen om moderskapshjälp. Nämnnda andel skall svara mot förhållandet mellan antalet svenska sjömän och hela antalet sjömän på svenska handelsfartyg i medeltal för den 31 december under de tre år, som närmast föregått det år då procentsatserna fastställas. Hänsyn tages härvid ej till fartyg med en bruttodräktighet understigande 300 registerton. Procentsatserna beräknas med två decimaler.

3 §.

Avgiften till försäkringen för allmän tilläggspension utgår efter den för året gällande procentsatsen och beräknas för varje redare å summan av lön till arbetstagare som i 1 § sägs, sedan därifrån dragits dels ett belopp motsvarande det beräknade genomsnittliga antalet dylika arbetstagare hos

honom under året multiplicerat med det i 10 § lagen om försäkring för allmän tilläggspension omförmälda basbelopp, som gäller vid årets ingång, dels ock för varje arbetstagare sådan del av lön, som för år räknat överstigit sju och en halv gånger nämnda basbelopp. Härvid skall arbetstagare, som under hela året varit anställd med full arbetstid, räknas såsom en arbetstagare och arbetstagare, som under året varit anställd i mindre omfattning, medräknas i motsvarande mån. Genomsnittliga antalet arbetstagare beräknas med en decimal.

4 §.

Bidraget till kostnaderna för den allmänna sjukförsäkringen och moderskapshjälpen utgår efter den för året gällande procentsatsen och beräknas för varje redare å summan av lön till arbetstagare som i 1 § sägs, sedan därifrån för varje arbetstagare dragits sådan del av lön, som för år räknat överstigit femtontusen kronor. Härvid skall bortses från arbetstagare, som icke är obligatoriskt försäkrad enligt lagen om yrkesskadeförsäkring, så ock från arbetstagare, som jämlikt 28 § lagen om allmän sjukförsäkring undantagits från försäkringen för tilläggssjukpenning.

5 §.

Bidraget till kostnaderna för den allmänna sjukförsäkringen och moderskapshjälpen skall fördelas mellan sjukvårdsförsäkringen, försäkringen för tilläggssjukpenning och moderskapshjälpen i enlighet med förhållandet mellan de i 38 § första stycket lagen om allmän sjukförsäkring och 12 § lagen om moderskapshjälp angivna procentalen för bidragen till nämnda ändamål.

6 §.

De närmare föreskrifter som finnas erforderliga för tillämpningen av denna förordning meddelas av Konungen eller, efter Konungens bemyndigande, av riks försäkringsanstalten.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960.

**Förslag
till
Förordning**

om ändring i taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623)

Härigenom förordnas, att 25 §, 37 § 2 mom. och 39 § 1 mom. taxeringsförordningen den 23 november 1956¹, skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives samt att till 37 § samma förordning skall fogas ett nytt moment, betecknat 5 mom., av nedan angiven lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

25 §.

<p>Allmän självdeklaration — — — dennes hemortskommun. Allmän självdeklaration skall därjämte innehålla de uppgifter, som för särskilda fall föreskrivas i denna förordning.</p>	<p>Allmän självdeklaration skall därjämte innehålla de uppgifter, som för särskilda fall föreskrivas i denna förordning eller som erfordras för beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension.</p>
--	---

Har skattskyldig — — — — —	sådan förmögenhet.
Belopp, som — — — — —	öretal bortfalla.

37 §.

2 m o m. Vid avlämnande — — — — —	iakttagas följande.
Avser sådan — — — — —	förmånen utgått.
I kontrolluppgift, — — — — —	traktamentsersättning utgått.
Därest vid — — — — —	som avdragits.

I kontrolluppgift enligt 1 mom. första, andra eller sjunde punkten skall angivas, huruvida arbetsgivaren har att för utgivet belopp erlägga avgift enligt 33 § lagen om försäkring för allmän tilläggspension.

Har arbetsgivare — — — — —	sålunda uppburits.
I kontrolluppgift — — — — —	preliminär A-skatt.
Särskild uppgiftshandling — — — — —	före taxeringsåret.
Kontrolluppgift, som — — — — —	till försäkringen.

¹ Senaste lydelse av 37 § 2 mom. se SFS 1959:173 och av 39 § 1 mom. se SFS 1958:299.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

Uppgift skall avfattas å blankett enligt fastställt formulär eller å annan för ändamålet lämpad blankett.

Uppgift skall avfattas å blankett enligt fastställt formulär eller å annan för ändamålet lämpad blankett. Är arbetsgivaren bunden av kollektivavtal enligt 37 § lagen om försäkring för allmän tilläggspension, skall uppgift rörande anställd, å vilken avtalet är tillämpligt, vara märkt på sätt riksskattenämnden föreskriver.

5 m o m. Den som har att avlämna kontrolluppgift enligt 1 mom. första, andra eller sjunde punkten skall senast den 31 januari under taxeringsåret till inkomsttagaren översända ett exemplar av uppgiften.

Om skyldighet att vid arbetsgivaruppgift, som skall lämnas enligt förordningen angående uppbörd av avgifter enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension, m. m., föga kontrolluppgift som nyss sagts stadgas i nämnda förordning.

(Nuvarande lydelse)

39 §.

1 m o m. I särskilda — — — — — följande uppställning:

Uppgiftsskyldig	Vem uppgiften skall avse	Vad uppgiften skall avse
1. Den som — — — — — avlämna kontrolluppgift.	Den som — — — — — tillfälligt arbete.	Åtnjutna förmåner, därest icke uppgiftsskyldighet utan anmaning föreligger, med upplysning, då förmånerna avse kortare tid än helt år, om den tidrymd, för vilken de åtnjutits.
2. Den som — — — — — eller gruppen.	Medlem av arbetslaget eller gruppen.	Till medlem utgivet belopp.
9. Redare.	Den som erlagt sjömansskatt.	Åtnjutna förmåner.

(Föreslagen lydelse)

39 §.

1 mom. I särskilda — — — — — följande uppställning:		
Uppgiftsskyldig	Vem uppgiften skall avse	Vad uppgiften skall avse
1. Den som — — — avlämna kontrolluppgift.	Den som — — — tillfälligt arbete.	Åtnjutna förmåner, därest icke uppgiftsskyldighet utan anmaning föreligger, med upplysning dels, då förmånerna avse kortare tid än helt år, om den tidrymd, för vilken de åtnjutits, och dels huruvida det åligger arbetsgivaren att för förmånerna erlagga avgift enligt 33 § lagen om försäkring för allmän tilläggspension.
2. Den som — — — eller gruppen.	Medlem av arbetslaget eller gruppen.	Till medlem utgivet belopp med upplysning huruvida det åligger arbetsgivaren att för beloppet erlagga avgift enligt 33 § lagen om försäkring för allmän tilläggspension.
<hr/>		
9. Redare.	Den som erlagt sjömansskatt.	Åtnjutna förmåner.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1961; dock att förordningens bestämmelser skola gälla redan dessförinnan i avseende å åtgärder, som erfordras för förordningens tillämpning efter ikraftträdandet.

Förslag
till
Förordning

om ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272)

Härigenom förordnas, att 1 §, 2 § 3 mom., 3 § 1 mom., 4 § 1 mom., 25 § samt 27 § 1 och 3 mom. uppbördsförordningen den 5 juni 1953¹ skola er- hålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

1 §.

Med skatt förstås i denna förordning, där icke annat anges, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt, ersättningskatt, kommunal inkomstskatt, landstingsmedel, tingshusmedel, skogsvårdsavgifter, pensionsavgifter enligt lagen om folkpensionering, sjukförsäkringsavgifter för den obligatoriska försäkringen enligt lagen om allmän sjukförsäkring, arbetsgivaravgifter som avses i 2 § förordningen om uppbörd av vissa försäkringsavgifter enligt lagen om yrkeskadeförsäkring och av bidrag från arbetsgivare jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring m. m., sådana byggnadsforskningsavgifter enligt förordningen angående byggnadsforskningsavgift vilka icke uppbäras av riks-försäkringsanstalten, ävensom annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor.

Med skatt förstås i denna förordning, där icke annat anges, statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt, ersättningskatt, kommunal inkomstskatt, landstingsmedel, tingshusmedel, skogsvårdsavgifter, pensionsavgifter enligt lagen om folkpensionering (*folkpensionsavgifter*), avgifter enligt 34 § lagen om försäkring för allmän tilläggs-pension (*tilläggs-pensionsavgifter*), sjukförsäkringsavgifter för den obligatoriska försäkringen enligt lagen om allmän sjukförsäkring, arbetsgivaravgifter som avses i 17 § förordningen angående uppbörd av avgifter enligt lagen om försäkring för allmän tilläggs-pension, m. m., sådana byggnadsforskningsavgifter enligt förordningen angående byggnadsforskningsavgift vilka icke uppbäras av riks-försäkringsanstalten, ävensom annuiteter å avdikningslån och å förskott för avlösning av frälseräntor.

Kungl. Maj:t — — — — — föreskriften avses.

¹ Senaste lydelse av 1 §, 2 § 3 mom., 3 § 1 mom. och 25 § se SFS 1954:340, av 4 § 1 mom. se SFS 1955:125, av 27 § 1 mom. se SFS 1958:300 samt av 27 § 3 mom. se SFS 1957:667.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

2 §.

3 m o m. Kvarstående skatt — — — nyss sagts.

För visst år erlagd preliminär eller kvarstående skatt i kommun, inom vilken vederbörande är skattskyldig till statlig inkomstskatt, skall anses i första hand utgöra betalning av tilläggs pensionsavgift för året. I fråga om erlagd tillkommande skatt skall motsvarande gälla beträffande tilläggs pensionsavgift som ingår i den tillkommande skatten.

3 §.

1 m o m. I den omfattning nedan angives skall skattskyldig i kommun, där han kan antagas bliva påförd slutlig skatt enligt den årliga taxeringen året näst efter inkomståret, utgöra preliminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan antagas motsvara i den slutliga skatten ingående statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, pensionsavgift, sjukförsäkringsavgift, kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel.

1 m o m. I den omfattning nedan angives skall skattskyldig i kommun, där han kan antagas bliva påförd slutlig skatt enligt den årliga taxeringen året näst efter inkomståret, utgöra preliminär skatt med belopp, vilket så nära som möjligt kan antagas motsvara i den slutliga skatten ingående statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, folkpensionsavgift, tilläggs pensionsavgift, sjukförsäkringsavgift, kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel.

4 §.

1 m o m. Har lokal — — — sådana tabeller.

Skattetabellerna skola för olika inkomstbelopp, beräknade för vecka eller den längre tid som riksskattenämnden bestämmer, angiva därå belöpande preliminär skatt. Tabellerna skola grundas på följande förutsättningar, nämligen

att inkomsten samt ortsavdraget att den skattskyldige icke kommer att taxeras för annan inkomst än som i tabellen angives, ej heller för garantibelopp för fastighet eller för förmögenhet, samt

äro oförändrade under inkomståret, att den skattskyldige icke kommer att taxeras för annan inkomst än som i tabellen angives, ej heller för garantibelopp för fastighet eller för förmögenhet,

att den skattskyldige icke har att erlægga tilläggs pensionsavgift, samt

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

att vid taxering för inkomsten icke andra avdrag medgivnas den skattskyldige än dels ortsavdrag, dels därutöver ett belopp av fyrahundrafemtio kronor för skattskyldig, som avses i 2 mom. första stycket 2) här nedan, och trehundra kronor för annan skattskyldig, dels ock, såvitt angår taxeringen till statlig inkomstskatt, för kommunala utskylder med belopp, motsvarande för skattekrona och skatteöre det belopp, som enligt 3 mom. legat till grund vid uträknandet av de i vederbörlig tabell angivna utskylderna.

Tabellerna skola — — — — — antal kronor.

25 §.

Vid debitering av preliminär B-skatt med ledning av preliminär taxering skall iakttagas:

att pensionsavgift uträknas med tillämpning av 19 § lagen om folkpensionering, därvid iakttages att sådan avgift icke påföres någon för inkomståret före det, under vilket han fyller sjutton år, eller efter det under vilket han fyllt sextiofem år;

att folkpensionsavgift uträknas med tillämpning av 19 § lagen om folkpensionering, därvid iakttages att sådan avgift icke påföres någon för inkomståret före det, under vilket han fyller sjutton år, eller efter det under vilket han fyllt sextiofem år;

att tilläggspensionsavgift uträknas med tillämpning av den procentsats för avgiftsuttaget, som fastställts för inkomståret;

att sjukförsäkringsavgift påföres i enlighet med vad den i 91 § lagen om allmän sjukförsäkring omförmälda tillsynsmyndigheten bestämmer för inkomståret med iakttagande tillika av vad i 2 § 4 mom. denna förordning sägs;

att för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, sådan skatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som bestämts för inkomståret; samt

att kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel uträknas med ledning av de belopp för skattekrona och skatteöre, som för inkomståret bestämts för utdebitering till vederbörande kommun, municipalsamhälle, landsting och tingslag.

27 §.

1 m o m. Vid debitering av slutlig skatt skall iakttagas:

att för skattskyldiga, som avses i 10 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstskatt, sådan skatt uträknas med tillämpning av det procenttal av grundbeloppet, som fastställts att gälla för den preliminära skatt, vilken skall avräknas mot den ifrågavarande slutliga skatten;

att kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel likaledes uträknas med ledning av den utdebitering för skattekrona och skatteöre,

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

som fastställts att gälla för den preliminära skatt, vilken skall avräknas mot ifrågavarande slutliga skatt, dock att, därest annan utdebitering fastställts för den slutliga skatten än för den preliminära skatten, den kommunala inkomstskatten skall utgöras efter den utdebitering som bestämts att gälla för den slutliga skatten;

att kommunal inkomstskatt, landstingsmedel och tingshusmedel påföras i en gemensam post, därvid iakttages att skattebeloppet vid öretal över femtio avrundas uppåt och vid annat öretal avrundas nedåt till helt kronor;

att skogsvårdsavgift uträknas med tillämpning av det promilletal, som enligt vad därom särskilt är stadgat bestämts för det år då den slutliga skatten debiteras;

att tilläggsavgift uträknas med tillämpning av den för inkomst-året fastställda procentsatsen för avgiftsuttaget, därvid öretal bortfaller;

att i 1 § omförmäld sjukförsäkringsavgift debiteras med belopp som uträknats av allmän sjukkasse, dock att vid debiteringen skall beaktas vad i 33 och 35 §§ lagen om allmän sjukförsäkring stadgas angående avgiftsplikt och nedsättning av avgift;

att makars sjukförsäkringsavgifter skola i fall, varom i 2 § 4 mom. sägs, i en gemensam post påföras den av makarna, för vilken beräknats till statlig inkomstskatt taxerad inkomst;

att i 1 § omförmäld arbetsgivaravgift och byggnadsforskningsavgift debiteras i en gemensam post; samt

att i 1 § omförmäld annuitet eller, därest skattskyldig har att erlægga flera annuiteter av samma slag, summan av dessa påføres i helt antal kronor, därvid öretal bortfaller.

3 m o m. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en femtedel av den slutliga skatten eller med minst tiotusen kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlægga ränta med nio procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömning av om och med vilket belopp, ränta

3 m o m. Överstiger skattskyldigs slutliga skatt den preliminära skatt, som enligt 2 mom. skall gottskrivas honom, med minst en femtedel av den slutliga skatten eller med minst tiotusen kronor, skall den skattskyldige till statsverket erlægga ränta med nio procent, för en beräknad tid av ett år, å den del av det överskjutande beloppet, som överstiger ettusen kronor; dock att det belopp, varå ränta sålunda skall beräknas, skall avrundas till närmast lägre hundratal kronor. Vid bedömning av om och med vilket belopp, ränta skall utgå, skall

(Nuvarande lydelse)

skall utgå, skall i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningsskatt, ersättningsskatt eller i 1 § omförmälda avgifter eller annuiteter med undantag av *pensionsavgift* och sjukförsäkringsavgift, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

Vad i — — — — — omförmäld ränta.

(Föreslagen lydelse)

i den slutliga skatten icke inräknas utskiftningsskatt, ersättningsskatt eller i 1 § omförmälda avgifter eller annuiteter med undantag av *folkpensionsavgift, tilläggs-pensionsavgift* och sjukförsäkringsavgift, ej heller skall i den preliminära skatten inräknas sådan i 2 mom. under 3) omförmäld preliminär skatt, som erlagts efter den 30 april året näst efter inkomståret.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960. I samband därmed skall iakttagas att preliminär B-skatt för inkomstären 1960 och 1961 må, därest skatten icke beräknas med ledning av preliminär taxering, bestämmas utan avseende å skyldighet att erlägga tilläggs-pensionsavgift.

Förslag
till
Förordning

om ändring i folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469)

Härigenom förordnas, att 38 § 2 mom. folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946¹ skall upphöra att gälla samt att 38 § 3 och 4 mom., 43 § 1 mom. och 62 § 2 mom. samma förordning skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

38 §.

3 m o m. Mantalsuppgift och arbetsgivareuppgift skola lämnas enligt av riksbyrån fastställda formulär. Angående vad sådana uppgifter skola innehålla förordnar Konungen. Uppgifter, som här avses, må lämnas i slutet konvolut försett med anteckning om namn å den eller de personer uppgiften avser.

3 m o m. Mantalsuppgift skall lämnas enligt av riksbyrån fastställt formulär. Angående vad sådan uppgift skall innehålla förordnar Konungen. Uppgift, som här avses, må lämnas i slutet konvolut försett med anteckning om namn å den eller de personer uppgiften avser.

4 m o m. Blanketter till mantalsuppgifter och arbetsgivareuppgifter skola i den ordning Konungen föreskriver på statsverkets bekostnad tillhandahållas de uppgiftsskyldiga.

4 m o m. Blanketter till mantalsuppgifter skola i den ordning Konungen föreskriver på statsverkets bekostnad tillhandahållas de uppgiftsskyldiga.

43 §.

1 m o m. Det åligger vederbörande fastighetsägare eller den i hans ställe är att insamla i 38 § 1 och 2 mom. omförmälda uppgifter för fysiska och juridiska personer inom fastigheten.

1 m o m. Det åligger vederbörande fastighetsägare eller den i hans ställe är att insamla i 38 § 1 mom. omförmälda uppgifter för fysiska personer inom fastigheten.

Uppgifterna skola — — — — — är stadgat.

Det åligger — — — — — å konvolutet.

Uppgifterna skola — — — — — finnes anordnat.

¹ Senaste lydelse av 38 § 2—4 mom., 43 § 1 mom. samt 62 § 2 mom. se SFS 1953:93.

(Nuvarande lydelse)

Uppgiftsskyldig fysisk person, som ej skall mantalsskrivas å viss fastighet, har att själv inom den i andra stycket stadgade tid till vederbörande roteombud, pastor eller insamlingsställe avlämna uppgift, varom i 38 § 1 och 2 mom. förmåles.

(Föreslagen lydelse)

Uppgiftsskyldig fysisk person, som ej skall mantalsskrivas å viss fastighet, har att själv inom den i andra stycket stadgade tid till vederbörande roteombud, pastor eller insamlingsställe avlämna uppgift, varom i 38 § 1 mom. förmåles.

62 §.

2 m o m. Försummelse att lämna sådan arbetsgivareuppgift, varom i 38 § 2 mom. förmåles, så ock underlåtenhet att iakttaga vad i 41 § stadgas straffes med böter högst trehundra kronor.

2 m o m. Underlåtenhet att iakttaga vad i 41 § stadgas straffes med böter högst trehundra kronor.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960; dock skola äldre bestämmelser gälla i fråga om uppgift till mantalsskrivningen för år 1960 eller tidigare år.

Förslag

till

L a g

angående ändrad lydelse av 38 § lagen den 3 januari 1947 (nr 1)
om allmän sjukförsäkring

Härigenom förordnas, att 38 § lagen den 3 januari 1947 om allmän sjukförsäkring¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

38 §.

Arbetsgivare är pliktig att erlagga bidrag till kostnaderna för sjukvårdsförsäkringen och försäkringen för tilläggssjukpenning. Bidraget skall för varje kalenderår utgöra, såvitt angår sjukvårdsförsäkringen tjugofem hundraedels procent och beträffande försäkringen för tilläggssjukpenning åttiofem hundraedels procent, allt av den lön i penningar eller naturaförmåner, som arbetsgivaren under året utgivit till sådana hos honom anställda arbetstagare, som äro obligatoriskt försäkrade enligt lagen om yrkesskadeförsäkring. Härvid skall hänsyn icke tagas till arbetstagare, som jämlikt 28 § undantagits från försäkringen för tilläggssjukpenning eller som är utländsk sjöman, vilken ej är mantalskriven i riket, och ej heller till arbetstagares lön i vad lönen överstiger femtontusen kronor för år räknat. För beräkning av naturaförmåner skall gälla vad i 8 § sägs. Grun-

Arbetsgivare är pliktig att erlagga bidrag till kostnaderna för sjukvårdsförsäkringen och försäkringen för tilläggssjukpenning. Bidraget skall för varje kalenderår utgöra, såvitt angår sjukvårdsförsäkringen tjugofem hundraedels procent och beträffande försäkringen för tilläggssjukpenning åttiofem hundraedels procent, allt av den lön i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad, som arbetsgivaren under året utgivit till sådana hos honom anställda arbetstagare, som äro obligatoriskt försäkrade enligt lagen om yrkesskadeförsäkring. Härvid skall hänsyn icke tagas till arbetstagare, vars lön under året ej uppgått till trehundra kronor eller som jämlikt 28 § undantagits från försäkringen för tilläggssjukpenning, och ej heller till arbetstagares lön i vad lönen överstiger femtontusen kronor för år räknat.

Om beräkning av redares bidrag

¹ Senaste lydelse av 38 § se SFS 1958: 457.

(Nuvarande lydelse)

das försäkringsavgift, som arbetsgivar-
varen skall erlägga jämlikt lagen om
yrkesskadeförsäkring, å särskild be-
räkning av arbetstagares lön, skall
den sålunda beräknade lönen ligga
till grund jämväl vid beräkningen av
bidrag som i denna paragraf sägs.

(Föreslagen lydelse)

avseende lön till vissa sjömän är sär-
skilt stadgat.

Angående debitering — — — — — därom förordnar.

Denna lag träder i kraft den 1
januari 1960; dock skola äldre be-
stämmelser gälla i fråga om bidrag
för år 1959 eller tidigare år.

Förslag

till

L a g

angående ändrad lydelse av 12 § lagen den 21 maj 1954 (nr 266)
om moderskapshjälp

Härigenom förordnas, att 12 § lagen den 21 maj 1954 om moderskapshjälp¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

12 §.

Arbetsgivare är skyldig att för varje kalenderår erlægga bidrag till kostnaderna för tilläggspenning med fyra hundra delars procent av den lön i penningar eller naturaförmåner, som han under året utgivit till sådana hos honom anställda arbetstagare, som äro obligatoriskt försäkrade enligt lagen om yrkesskadeförsäkring. I fråga om sådant bidrag skall i övrigt tillämpas vad som i 38 och 39 §§ lagen om allmän sjukförsäkring finnes stadgat om arbetsgivares bidrag till försäkringen för tilläggssjukpenning.

Arbetsgivare är skyldig att för varje kalenderår erlægga bidrag till kostnaderna för tilläggspenning med fyra hundra delars procent av den lön i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad, som han under året utgivit till sådana hos honom anställda arbetstagare, som äro obligatoriskt försäkrade enligt lagen om yrkesskadeförsäkring. I fråga om sådant bidrag skall i övrigt tillämpas vad som i 38 och 39 §§ lagen om allmän sjukförsäkring finnes stadgat om arbetsgivares bidrag till försäkringen för tilläggssjukpenning, dock att beträffande beräkning av redares bidrag avseende lön till vissa sjömän gäller vad därom är särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1960; dock skola äldre bestämmelser gälla i fråga om bidrag för år 1959 eller tidigare år.

¹ Senaste lydelse av 12 § se SFS 1955:403.

Förelag

till

L a g**om ändrad lydelse av 17 kap. 12 § handelsbalken**

Härigenom förordnas, att 17 kap. 12 § handelsbalken¹ skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

12 §.

Sist skola, i den mån ej bättre rätt äger rum jämlikt 6 §, med förmånsrätt ur gäldenärens egendom så i fast som löst gäldas med lika rätt sinsemellan: statlig inkomstskatt, statlig förmögenhets-skatt, utskiftningsskatt, ersättnings-skatt, fondskatt, kommunal inkomstskatt, landstingsmedel, tingshusmedel, pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering, sjukförsäkringsavgift för den obligatoriska försäkringen enligt lagen om allmän sjukförsäkring, bidrag från arbetsgivare jämlikt sistnämnda lag och lagen om moderskapshjälp, *av statsverket förskjutna försäkrings- och tilläggsavgifter enligt lagen om yrkesskadeförsäkring samt avgiftstillägg jämlikt lagen angående omreglering av vissa ersättningar enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m., samtliga skatter, avgifter och bidrag dock endast om de enligt verkställd debitering förfallit till betalning innan beslutet om egendomens avträ-*

Sist skola, i den mån ej bättre rätt äger rum jämlikt 6 §, med förmånsrätt ur gäldenärens egendom så i fast som löst gäldas med lika rätt sinsemellan: statlig inkomstskatt, statlig förmögenhetsskatt, utskiftningsskatt, ersättnings-skatt, fondskatt, kommunal inkomstskatt, landstingsmedel, tingshusmedel, pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering, *avgift enligt lagen om försäkring för allmän tilläggs-pension*, sjukförsäkringsavgift för den obligatoriska försäkringen enligt lagen om allmän sjukförsäkring, bidrag från arbetsgivare jämlikt sistnämnda lag och lagen om moderskapshjälp *samt avgift för obligatorisk försäkring i riks-försäkringsanstalten enligt lagen om yrkesskadeförsäkring jämte tilläggsavgift enligt 39 § sistnämnda lag och avgiftstillägg jämlikt lagen angående omreglering av vissa ersättningar enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete m. m., samtliga skatter, avgifter och bi-*

¹ Senaste lydelse se SFS 1959:98.

(Nuvarande lydelse)

dande till konkurs meddelas men ej tidigare än två år före konkursansökningens ingivande. Förmånsrätt som nu sagts må dock icke åtnjutas för utskylder eller avgifter, som påförts på grund av eftertaxering och som eljest skolat förfalla till betalning före den tid, för vilken förmånsrätt enligt första punkten åtnjutes.

(Föreslagen lydelse)

drag dock endast om de enligt verkställd debitering förfallit till betalning innan beslutet om egendomens avträdande till konkurs meddelas men ej tidigare än två år före konkursansökningens ingivande. Förmånsrätt som nu sagts må dock icke åtnjutas för utskylder eller avgifter, som påförts på grund av eftertaxering och som eljest skolat förfalla till betalning före den tid, för vilken förmånsrätt enligt första punkten åtnjutes. *Vad sist stadgats skall även gälla beträffande avgifter eller bidrag, vilka påförts för avgiftsunderlag som avses i 14 § förordningen angående uppbörd av avgifter enligt lagen om försäkring för allmän tilläggs pension, m. m.*

Enahanda förmånsrätt — — — — — tidigare än två år före konkursansökningens ingivande.

Förmånsrätt som — — — — — mer än två år före konkursansökningens ingivande.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1960.

Förslag

till

L a g**om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)**

Härigenom förordnas, att 35 § 5 mom., 46 § 2 mom. och 53 § 1 mom. kommunalskattelagen den 28 september 1928 samt punkt 1 av anvisningarna till 31 § samma lag¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)***35 §.**

5 m o m. Till intäkt som i 1 mom. avses räknas jämväl dels lotterivinst, därest densamma icke jämlikt 19 § är frikallad från beskattning, d e l s o c k intäkt genom restitution, avkortning eller avskrivning av sådan i slutlig eller tillkommande skatt ingående *pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering*, för vilken avdrag av den skattskyldige åtnjutits vid tidigare års taxeringar.

(Se vidare anvisningarna.)

5 m o m. Till intäkt som i 1 mom. avses räknas jämväl dels lotterivinst, därest densamma icke jämlikt 19 § är frikallad från beskattning, d e l s o c k intäkt genom restitution, avkortning eller avskrivning av sådan i slutlig eller tillkommande skatt ingående *folkpensionsavgift eller tilläggsavgift*, för vilken avdrag av den skattskyldige åtnjutits vid tidigare års taxeringar.

(Se vidare anvisningarna.)

46 §.

2 m o m. I hemortskommunen — — — njuta avdrag:

1) för periodiskt — — — — — eller uppfostran; 2) för d e l s sådan i slutlig eller tillkommande skatt ingående <i>pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering</i>, som under beskattningsåret påförts den skattskyldige, d e l s o c k avgift för pensionsförsäkring, som ej avses i 33 §, därest avgiften under beskattningsåret erlagts för försäkring, vilken äges av den skatt-	2) för d e l s sådan i slutlig eller tillkommande skatt ingående <i>folkpensionsavgift eller tilläggsavgift</i>, som under beskattningsåret påförts den skattskyldige, d e l s o c k avgift för pensionsförsäkring, som ej avses i 33 §, därest avgiften under beskattningsåret erlagts för försäkring, vilken äges av den skatt-

¹ Senaste lydelse av 35 § 5 mom. se SFS 1955:122, av 46 § 2 mom. se SFS 1958:296, av 53 § 1 mom. se SFS 1959:34 och av punkt 1 av anvisningarna till 31 § se SFS 1954:204.

(Nuvarande lydelse)

skyldige själv eller, i förekommande fall, hans make eller hans omyndiga barn; samt

3) för d e l s — — — — — allmän sjukförsäkring.

Har skattskyldig — — — — — eller avgiften.

Därest skattskyldig — — — — — nämnda tid.

Avdrag, som — — — — — barnbidrag förelegat.

(Föreslagen lydelse)

skyldige själv eller, i förekommande fall, hans make eller hans omyndiga barn; samt

53 §.

1 m o m. Skyldighet att — — — — — rörelse; samt

för sådan i slutlig eller tillkommande skatt ingående *pensionsavgift enligt lagen om folkpensionering*, som restituerats, avkortats eller avskrivits, i den mån avdrag därför av den skattskyldige åtnjutits vid tidigare års taxeringar;

b) staten:

för inkomst — — — — — av rörelse;

d) akademier samt Nobelstiftelsen, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar, sjömanshus, svenska skeppshypotekskassan, järnkontoret, så länge kontorets vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och kontoret icke lämnar utdelning åt sina delägare, aktiebolaget tipstjänst, svenska penninglotteriet aktiebolag, pensionsstiftelser, allmänna sjukkassor, understödsföreningar, som icke bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, jämlikt lagen om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser bildade stiftelser för arbetslöshetsunderstöd, sjukhjälp eller hjälp vid olycksfall, sådana ömsesidiga försäkringsbolag för försäkring av

för sådan i slutlig eller tillkommande skatt ingående *folkpensionsavgift eller tilläggs pensionsavgift*, som restituerats, avkortats eller avskrivits, i den mån avdrag därför av den skattskyldige åtnjutits vid tidigare års taxeringar;

b) staten:

d) akademier samt Nobelstiftelsen, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar, sjömanshus, svenska skeppshypotekskassan, järnkontoret, så länge kontorets vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och kontoret icke lämnar utdelning åt sina delägare, aktiebolaget tipstjänst, svenska penninglotteriet aktiebolag, *allmänna pensionsfonden*, pensionsstiftelser, allmänna sjukkassor, understödsföreningar, som icke bedriva till livförsäkring hänförlig verksamhet, jämlikt lagen om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser bildade stiftelser för arbetslöshetsunderstöd, sjukhjälp eller hjälp vid olycksfall, sådana ömsesidiga försäkringsbolag

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

egendom, å vilka lagen om försäkringsrörelse icke äger tillämpning eller vilkas verksamhetsområden falla utanför Stockholm och omfatta allenast visst län eller del av län, ävensom sådana ömsesidiga försäkringsbolag, som avses i lagen om yrkesskadeförsäkring:

för inkomst av fastighet;

e) kyrkor, andra — — — — —

för försäkring av egendom, å vilka lagen om försäkringsrörelse icke äger tillämpning eller vilkas verksamhetsområden falla utanför Stockholm och omfatta allenast visst län eller del av län, ävensom sådana ömsesidiga försäkringsbolag, som avses i lagen om yrkesskadeförsäkring:

för inkomst av fastighet;

eller rörelse.

Anvisningar till 31 §.

1. Med pension förstås dels belopp, som annorledes än i följd av försäkring utgår på grund av föregående tjänsteförhållande, dels belopp, som utgår enligt lagen om folkpensionering, dels ock belopp som utgår på grund av pensionsförsäkring vare sig denna tagits i samband med tjänst eller annorledes.

1. Med pension förstås dels belopp, som annorledes än i följd av försäkring utgår på grund av föregående tjänsteförhållande, dels belopp, som utgår enligt lagen om folkpensionering, *dels belopp, som utgår enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension*, dels ock belopp som utgår på grund av pensionsförsäkring vare sig denna tagits i samband med tjänst eller annorledes.

Med pensionsförsäkring — — — försäkringen upphör.

Alderspension, som — — — anses skälig.

Med efterlevandepension — — — personer leva.

Såsom efterlevandepension — — — vara pensionsförsäkring.

Vid tillämpningen — — — vid omgifte.

Kapitalbelopp, som — — — av efterlevandepensionen.

Skall enligt — — — två år.

Med kapitalförsäkring — — — än pensionsförsäkring.

Innehåller avtal — — — en kapitalförsäkring.

Kan livförsäkring, — — — Kungl. Maj:t.

Försäkring, vilken — — — dess ingående.

Premiebefrielseförsäkring skall — — — som huvudförsäkringen.

För att — — — med tjänst.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1960.

Förslag
till
Förordning
angående ändrad lydelse av 4 § 1 mom. och 7 § förordningen den 26 juli 194
(nr 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas, att 4 § 1 mom. och 7 § förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

4 §.

1 m o m. Från sammanlagda beloppet av den skattskyldiges inkomster från olika förvärvskällor får, med iakttagande av föreskriften i 22 §, avdrag ske för

underskott, som uppkommit vid beräkning av skattskyldigs inkomst från annan förvärvskälla än fastighet och rörelse i utlandet, dock att avdrag icke får göras för underskott i den mån hänsyn därtill tagits vid beräkning av sjömansskatt, samt att avdrag för realisationsförlust får göras endast från realisationsvinst eller lotterivinst;

slutlig skatt eller fastighetsskatt, som här i riket påförts skattskyldig på grund av taxering under året näst före det taxeringsår, varom fråga är, eller sådan här i riket påförd tillkommande skatt, varå skattskyldig under förstnämnda år erhållit debetsedel, allt till den del skatten skall erläggas till kommun eller annan kommunal samfällighet.

1 m o m. Från sammanlagda beloppet av den skattskyldiges inkomster från olika förvärvskällor får, med iakttagande av föreskriften i 22 §, avdrag ske för

underskott, som uppkommit vid beräkning av skattskyldigs inkomst från annan förvärvskälla än fastighet och rörelse i utlandet, dock att avdrag icke får göras för underskott i den mån hänsyn därtill tagits vid beräkning av sjömansskatt, samt att avdrag för realisationsförlust får göras endast från realisationsvinst eller lotterivinst;

slutlig skatt eller fastighetsskatt, som här i riket påförts skattskyldig på grund av taxering under året näst före det taxeringsår, varom fråga är, eller sådan här i riket påförd tillkommande skatt, varå skattskyldig under förstnämnda år erhållit debetsedel, allt till den del skatten skall erläggas till kommun eller annan kommunal samfällighet *eller avser så-*

¹ Senaste lydelse av 4 § 1 mom. se SFS 1958:297 och av 7 § se SFS 1959:35.

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

Skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, äger jämväl åtnjuta avdrag för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning samt för *pensionsavgifter enligt lagen om folkpensionering* ävensom för avgifter för pensionsförsäkring och för annan personförsäkring, allt i den omfattning som i 46 § 2 mom. kommunalskattelagen sägs.

dan tilläggsavgift, som påförts den skattskyldige under året näst före taxeringsåret och för vilken avdrag icke åtnjutes enligt nästföljande stycke.

Skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, äger jämväl åtnjuta avdrag för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning samt för *folkpensionsavgifter och tilläggsavgifter* ävensom för avgifter för pensionsförsäkring och för annan personförsäkring, allt i den omfattning som i 46 § 2 mom. kommunalskattelagen sägs.

Har sådan — — — — — överlåtande föreningen.

7 §.

Från skattskyldighet — — — ävensom hushållningssällskap:
för all inkomst;

e) akademier samt Nobelstiftelsen, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar, sjömanshus, svenska skeppshypotekskassan, järnkontoret, så länge kontorets vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och kontoret icke lämnar utdelning åt sina delägare, aktiebolaget tipstjänst, svenska penninglotteriet aktiebolag, pensionsstiftelser, allmänna sjukkassor, understödsföreningar, med undantag för dem, vilka enligt sina stadgar äga meddela annan kapitalförsäkring än sådan som omfattar kapitalunderstöd å högst 500 kronor för medlem, jäm-

för all inkomst;

e) akademier samt Nobelstiftelsen, så ock allmänna undervisningsverk, sådana sammanslutningar av studerande vid rikets universitet och högskolor i vilka de studerande enligt gällande stadgar äro skyldiga att vara medlemmar, sjömanshus, svenska skeppshypotekskassan, järnkontoret, så länge kontorets vinstmedel användas till allmänt nyttiga ändamål och kontoret icke lämnar utdelning åt sina delägare, aktiebolaget tipstjänst, svenska penninglotteriet aktiebolag, *allmänna pensionsfonden*, pensionsstiftelser, allmänna sjukkassor, understödsföreningar, med undantag för dem, vilka enligt sina stadgar äga meddela annan kapitalförsäkring än sådan som omfattar kapitalunderstöd å högst 500

(Nuvarande lydelse)

likt lagen om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser bildade stiftelser för arbetslöshetsunderstöd, sjukhjälp eller hjälp vid olycksfall, sådana ömsesidiga försäkringsbolag för försäkring av egendom, å vilka lagen om försäkringsrörelse icke äger tillämpning eller vilkas verksamhetsområden falla utanför Stockholm och omfatta allenast visst län eller del av län, ävensom sådana ömsesidiga försäkringsbolag, som avses i lagen om yrkesskadeförsäkring: för all inkomst;

f) kyrkor, andra — — — — — hänförlig verksamhet.

Aktiebolag och — — — — — bolagens verksamhet.

Om aktierna — — — — — lös egendom.

Riksskattenämnden må, — — — — — icke föras.

Att personer, — — — — — samma paragraf.

(Föreslagen lydelse)

kronor för medlem, jämlikt lagen om aktiebolags pensions- och andra personalstiftelser bildade stiftelser för arbetslöshetsunderstöd, sjukhjälp eller hjälp vid olycksfall, sådana ömsesidiga försäkringsbolag för försäkring av egendom, å vilka lagen om försäkringsrörelse icke äger tillämpning eller vilkas verksamhetsområden falla utanför Stockholm och omfatta allenast visst län eller del av län, ävensom sådana ömsesidiga försäkringsbolag, som avses i lagen om yrkesskadeförsäkring: för all inkomst;

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960.

Förslag
till
Förordning

om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 22 maj 1953 (nr 269)
angående byggnadsforskningsavgift

Härigenom förordnas, att 3 § förordningen den 22 maj 1953 angående byggnadsforskningsavgift¹ skall erhålla följande ändrade lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

3 §.

Byggnadsforskningsavgift påföres av riksförsäkringsanstalten.

Beträffande byggnadsforskningsavgiften skall i tillämpliga delar gälla vad som är stadgat i förordningen den 4 juni 1954 (nr 341) om uppbörd av vissa försäkringsavgifter enligt lagen om yrkesskadeförsäkring och av bidrag från arbetsgivare jämlikt lagen om allmän sjukförsäkring m. m., därvid dock i fråga om byggnadsforskningsavgift, som pålægges arbetsgivare, för vilken försäkring icke är gällande i anstalten, skall iakttagas vad i nämnda förordning stadgats rörande avgift, som uttages från arbetsgivare vilken i regel har minst fem arbetstagare i sin tjänst.

Byggnadsforskningsavgift påföres av riksförsäkringsanstalten.

Beträffande byggnadsforskningsavgiften skall i tillämpliga delar gälla vad i förordningen angående uppbörd av avgifter enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension, m. m. är stadgat rörande arbetsgivaravgift.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1960; dock skola äldre bestämmelser gälla i fråga om byggnadsforskningsavgift för år 1959 eller tidigare år.

---

¹ Senaste lydelse av 3 § se SFS 1958:201.

Inledning

*Lagen den 28 maj 1959 (nr 291) om försäkring för allmän tilläggspension*¹ förutsätter i vissa hänseenden, att lagens regler kompletteras genom bestämmelser i särskilda författningar, antingen beslutade av Konungen och riksdagen gemensamt eller utfärdade av Konungen ensam. Sålunda föreskrives i 7 §, att närmare bestämmelser rörande beräkning av de i den pensionsgrundande inkomsten ingående inkomstlagen inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete skall beslutas av Konungen med riksdagen. Enligt samma paragraf skall särskilda bestämmelser gälla om beräkning av inkomst av anställning för försäkrad, som är bosatt utomlands eller har att erlægga sjömansskatt. Vidare skall Konungen med riksdagen enligt 35 § förordna om debitering och uppbörd av avgifter till försäkringen. Det förutsattes också i 33 § att särskilda bestämmelser skall utfärdas rörande grunderna för beräkning av arbetsgivaravgift för lönerna till vissa sjömän. I lagens 55 § återfinnes ett allmänt stadgande om att de närmare föreskrifter, som är erforderliga för lagens tillämpning, meddelas av Konungen eller efter Konungens bemyndigande av pensionsmyndigheten. Bland de frågor, rörande vilka Konungen torde få besluta med stöd av sistnämnda stadgande, märkes förfarandet vid ansökan om pension och prövning av sådan ansökan samt sättet för utbetalning av pensionerna.

Åtskilliga av de spörsmål, vilka sålunda måste regleras i särskild ordning, aktualiserar frågan om tilläggspensioneringens administration. Enligt 3 § i lagen handhas försäkringen av den centrala myndighet (pensionsmyndigheten) och de lokala organ, som Konungen bestämmer. Konungen äger emellertid jämlikt 62 § förordna, att uppgifter, som enligt lagen skall handhas av pensionsmyndigheten, tills vidare skall fullgöras av annan myndighet. Genom kungörelse den 28 maj 1959 (nr 294) har Konungen med stöd av 3 § i lagen förordnat, att riksförsäkringsanstalten skall vara pensionsmyndighet.

Valet av riksförsäkringsanstalten som pensionsmyndighet får ses mot bakgrunden av att det administrativa arbetet inom tilläggspensioneringen under de tre första åren, då pensioner ännu inte utbetalas, i huvudsak kommer att avse beräkning och registrering av pensionsgrundande inkomster samt debitering och uppbörd av avgifter till försäkringen. *Socialförsäkringens administrationsnämnd*², som tillsattes i juni 1958 och som utreder och förbereder frågorna om tilläggspensioneringens administration, har med hänsyn till de administrativa arbetsuppgifter som enligt vad nyss sagts kommer att bli aktuella i inledningsskedet som en första etapp i sitt arbete utarbetat förslag rörande dessa uppgifters handhavande m. m. I ett den 23

¹ Denna lag benämnes i det följande TPL.

² Överdirektören R. Broberg, ordförande, borgarrådet Hj. Mehr, generaldirektören Y. Samuelsson, förste vice talmannen A. Strand och landskamreraren A. Wigert.

maj 1959 avgivet betänkande, benämnt Tilläggs pensioneringens administration (SOU 1959: 12), har nämnden sålunda framlagt förslag till förordning om beräkning av pensionsgrundande inkomst m. m. enligt lagen om försäkring för allmän tilläggs pension och förordning om uppbörd av arbetsgivares socialförsäkringsavgifter m. m. ävensom föreslagit ändringar i åtskilliga författningar, bl. a. på skatteväsendets och socialförsäkringens område.

Frågan om sättet för beräkning av arbetsgivaravgifter för lön till sjömän, som har att erlägga sjömansskatt, har vidare utretts av *särskild utredningsman* — landskamreraren A. Morén — vilken den 19 maj 1959 avgivit en promemoria (stencilerad) med förslag till lag i ämnet m. m.

Över nämndens betänkande har, efter remiss, yttranden avgivits av statskontoret, riksräkenskapsverket, försäkringsrådet, riksförsäkringsanstalten, pensionsstyrelsen, försäkringsinspektionen, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Malmöhus, Hallands, Göteborgs och Bohus, Värmlands, Kopparbergs och Jämtlands län, järnvägsstyrelsen, generalpoststyrelsen, telestyrelsen, vattenfallsstyrelsen, domänstyrelsen, försvarets fabriksstyrelse, kammarrätten, statistiska centralbyrån, riksskattenämnden, centrala uppbördsnämnden, statens organisationsnämnd, uppbördsorganisationskommittén, kommittén för maskinell databehandling, besvärssakkunniga, riksarkivet, Svenska stadsförbundet, Svenska arbetsgivareföreningen, Handels arbetsgivareorganisation, Sveriges hantverks- och småindustriorganisation, Kooperativa förbundet, Sveriges redareförening, Landsorganisationen i Sverige, Tjänstemännens centralorganisation (TCO), Sveriges akademikers centralorganisation (SACO), Svenska försäkringsbolags riksförbund, Svenska sjukkasseförbundet, Svenska bankföreningen, Sveriges häradskrivarförening, Föreningen Sveriges kronokamrerare, Socialförsäkringsbolagens förening och Stockholms stad samt, såvitt angår ett av nämnden framlagt förslag till ändrad lydelse av 17 kap. 12 § handelsbalken, hovrätten över Skåne och Blekinge och hovrätten för Nedre Norrland. Flera remissorgan har vid sina yttranden fogat utlåtanden från underordnade myndigheter och organisationer m. fl.

Remissyttranden över promemorian har avgivits av statskontoret, riksräkenskapsverket, försäkringsrådet, riksförsäkringsanstalten, sjöfartsstyrelsen, järnvägsstyrelsen, kammarrätten, riksskattenämnden, centrala uppbördsnämnden, statens organisationsnämnd, sjömansskattenämnden, uppbördsorganisationskommittén, Sveriges redareförening, Rederiföreningen för mindre fartyg, Landsorganisationen i Sverige, Svenska sjukkasseförbundet, Svenska sjöfolksförbundet, Svenska stewardsföreningen, Sveriges fartygsbefälsförening och Svenska maskinbefälsförbundet, varvid de fyra sistnämnda organisationerna avlämnat ett gemensamt yttrande.

Vid remiss till lagrådet av vissa av författningsförslagen lämnade föredragande departementschefen, statsrådet Nilsson, en redogörelse för hörande frågor. Han gav därvid först en översikt av vissa bestämmelser om

tilläggs pensioneringen och redovisade därefter, under rubriken Administrativa organ och deras uppgifter m. m., förslagens huvudgrunder. I ett avslutande avsnitt upptog departementschefen författningsförslagen till närmare behandling.

De till lagrådet hänvisade författningsförslagen lämnades av lagrådet utan erinran.

I det följande återges av departementschefens anförande vid lagrådsremissen endast översikten av vissa bestämmelser om tilläggs pensioneringen och redogörelsen för departementschefens egen inställning beträffande författningsförslagets huvudgrunder. I övrigt får utskottet hänvisa till propositionen.

Översikt av vissa tilläggs pensionsbestämmelser

Enligt lagen om försäkring för allmän tilläggs pension avser försäkringen att bereda ålders-, förtids- och familjepension utöver folkpensionen. Rätten till pension grundas på inkomst av förvärvsarbete, vilken inkomst också ligger till grund för beräkningen av avgifter till försäkringen (1 §). Svenska medborgare är försäkrade från och med det kalenderår varunder de fyller 16 år. Detsamma gäller utlänningar, som är mantalsskrivna i Sverige. En person, som inte längre är svensk medborgare eller här i riket mantalsskriven utlänning men som tidigare tillgodoräknats pensionspoäng, anses alltså vara försäkrad (2 §).

För varje år skall för sådana försäkrade som är svenska medborgare eller här i riket bosatta utlänningar beräknas pensionsgrundande inkomst. Sådan inkomst beräknas dock ej för år varunder den försäkrade avlidit eller för år efter det då han fyllt 65 år. Inte heller beräknas sådan inkomst för tidigare år, då den försäkrade åtnjutit ålderspension från tilläggs pensioneringen eller invalidpension eller sjukbidrag enligt folkpensioneringslagen. Utgår invalidpensionen enligt 3 § 2 mom. andra stycket i sistnämnda lag skall dock pensionsgrundande inkomst beräknas. Den pensionsgrundande inkomsten beräknas på grundval av inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete (4 §).

Med *inkomst av anställning* avses den lön i pengar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad, som en försäkrad åtnjutit såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Har lönen från en och samme arbetsgivare under ett år inte uppgått till 300 kronor räknas den dock inte till inkomst av anställning. Om en försäkrad utfört arbete för annans räkning utan att vara anställd i dennes tjänst, kan den försäkrade och den som utgivit ersättningen komma överens om att ersättningen skall anses som inkomst av anställning, dock endast då fråga är om ersättning i pengar som uppgått till minst 300 kronor under ett år. Vid beräkning av inkomst av anställning

tas inte hänsyn till lön eller ersättning från arbetsgivare, som är bosatt utom riket eller som är utländsk juridisk person, i andra fall än då den försäkrade sysselsatts vid skötseln av fastighet, som är belägen i Sverige, eller i rörelse som bedrivs från här beläget fast driftställe. Inte heller tas hänsyn till lön eller ersättning från främmande makts beskickning eller lönade konsulat i Sverige eller från person som tillhör beskickning eller konsulat som nu sagts och inte är svensk medborgare (5 §).

Med *inkomst av annat förvärvsarbete* avses inkomst av här i riket bedrivna rörelse, inkomst av här belägen jordbruksfastighet, som brukas av den försäkrade själv, samt ersättning i pengar för arbete för annans räkning, allt i den mån inkomsten inte skall hänföras till inkomst av anställning. Om inkomsten av rörelse, av jordbruksfastighet eller av arbete för annans räkning inte uppgår till 500 kronor under ett år, räknas den inte med (6 §).

Inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete under ett visst år skall beräknas på grundval av den försäkrades taxering till statlig inkomstskatt avseende nämnda år. Gäller taxeringen ett beskattningsår, som inte sammanfaller med ett kalenderår, skall inkomst under beskattningsåret anses ha åtnjutits under det kalenderår, som närmast föregått taxeringsåret. Det är förutsatt, att Konungen med riksdagen skall besluta närmare bestämmelser rörande beräkningen av inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete liksom att särskilda regler skall finnas om beräkning av inkomst av anställning för försäkrad, som är bosatt utomlands eller erlägger sjömansskatt (7 §).

Den *pensionsgrundande inkomsten* utgöres av summan av inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete i den mån summan överstiger basbeloppet vid årets början. Olika begränsningar gäller dock. Om summan överstiger dubbla basbeloppet, skall den inkomst av annat förvärvsarbete, som ingår i den överskjutande delen, medräknas bara till två tredjedelar. I första hand skall inkomsten av anställning avräknas mot basbeloppet och dubbla basbeloppet. Den del av summan, som överstiger 7 $\frac{1}{2}$ gånger basbeloppet, skall inte beaktas vid beräkning av den pensionsgrundande inkomsten. Reduktionen skall härvid i första hand göras på inkomsten av annat förvärvsarbete. Både den inkomst av anställning och den inkomst av annat förvärvsarbete, som skall ingå i den pensionsgrundande inkomsten, avrundas till närmast lägre hundratal kronor (8 §).

Varje års pensionsgrundande inkomst skall omvandlas i *pensionspoäng*, som utgöres av den pensionsgrundande inkomsten delad med basbeloppet vid årets ingång. Beräkningen göres med två decimaler. I den mån den pensionsgrundande inkomsten härrör från inkomst av annat förvärvsarbete, tillgodoräknas pensionspoäng endast om pensionsavgift till fullo erlagts för den delen av den pensionsgrundande inkomsten. Oavsett om avgiftsbetalningen fullgjorts tillgodoräknas dock poäng för det år, varunder den försäkrade fyller 65 år eller, vid ansökan om annan pension än ålders-

4 — Bihang till riksdagens protokoll 1959. 9 saml. 2 avd. Nr 50

pension från 67 års ålder, för de två år, som föregår det år då pension skall börja utgå. För år då en försäkrad åtnjuter tilläggs pension i form av förtidspension enligt 16 § (huvudfallet) tillgodoräknas den försäkrade på visst sätt beräknad pensionspoäng, fastän enligt 4 § pensionsgrundande inkomst inte beräknas för honom (9 §). I de fall då pensionspoäng tillgodoräknas oavsett om betalning av egenavgifter fullgjorts eller ej, får den oguldna avgiften avdragas på utfallande pension (50 §).

Basbeloppet utgör 4 000 kronor i 1957 års penningvärde. Det är indexerat och dess aktuella storlek erhålles genom multiplikation av nyss nämnda belopp med ett bråk med det aktuella pensionspristalet enligt folkpensioneringslagen i täljaren och pensionspristalet för december 1957, som var 119, i nämnaren. Avrundning sker till närmaste hundratal kronor (10 §).

En försäkrad kan göra anmälan om undantagande från försäkringen såvitt angår inkomst av annat förvärvsarbete. Sådant undantagande innebär, att hänsyn inte skall tagas till inkomst av annat förvärvsarbete vid beräkning av den försäkrades pensionsgrundande inkomst. Anmälan om undantagande kan återkallas, sedan den ägt giltighet i 5 år. Har anmälan återkallats kan ingen ny anmälan göras (36 §).

En huvudorganisation av arbetstagare kan före den 1 juli 1961 under vissa förutsättningar genom kollektivavtal komma överens med arbetsgivarparten om undantagande från försäkringen såvitt rör inkomst av arbete, som avses med avtalet. Sådan inkomst hos en av avtalet bunden arbetsgivare skall inte inräknas i den pensionsgrundande inkomsten för arbetstagare, på vilken avtalet är tillämpligt. Avtalet kan i vissa fall vara tillämpligt även på arbetstagare, som inte är medlem av den avtalsslutande organisationen (37—39 §§). Kollektivavtal om undantagande skall registreras hos riksförsäkringsanstalten, som prövar om det uppfyller lagens fordringar. Befinnes så ej vara fallet, vägras registrering och avtalet är ogiltigt (40 §).

Rätt till *ålderspension* föreligger från och med den månad, varunder den försäkrade fyller 67 år, under förutsättning att pensionspoäng tillgodoräknats honom för minst tre eller, i fråga om utlänning, minst tio år (11 § 1 st.).

Ålderspensionen utgör 60 procent av produkten av basbeloppet för den månad, som pensionen avser, och medeltalet av de pensionspoäng, som tillgodoräknats den försäkrade. Om pensionspoäng tillgodoräknats honom för mer än 15 år, skall medeltalet beräknas på de 15 högsta poängtalerna. Har pensionspoäng tillgodoräknats den försäkrade för mindre än 30 år, reduceras pensionen med $\frac{1}{30}$ för varje år, som fattas i detta antal. Om undantagande ägt giltighet för försäkrad eller om han försummat att erlægga egen avgift på inkomst av annat förvärvsarbete, skall hans ålderspension utgöra sextio procent av så stor del av den förut angivna produkten, som svarar mot

förhållandet mellan det antal år, för vilka pensionspoäng tillgodoräknats den försäkrade (dock högst 30), och talet 30 ökat med 1 för varje år, för vilket den försäkrade till följd av undantagandet eller avgiftsförsummelsen inte alls tillgodoräknats pensionspoäng eller gått förlustig mer än en poäng. Det sistnämnda talet 30 får vid denna beräkning dock ej ökas till mer än 50 (12 §).

Den försäkrade äger valfrihet att ta ut ålderspensionen före eller efter den förut angivna generella pensionsåldern. Ålderspensionen får dock uppbäras tidigast från och med den månad, då han uppnår 63 års ålder (11 § 2 st.). Om ålderspensionen uttages före eller efter den generella pensionsåldern minskas resp. ökas pensionen med 0,6 procent för varje månad som, då pensionen börjar utgå, återstår till resp. förflutit från ingången av den månad, varunder den försäkrade fyller 67 år. Hänsyn tas därvid dock ej till tid efter den månad, under vilken den försäkrade fyllt 70 år (13 §).

Förtidspension utgår till försäkrad, som på grund av nedsättning i arbetsförmågan som inträffat efter det han blev försäkrad enligt TPL åtnjuter folkpension i form av invalidpension eller sjukbidrag (dock ej invalidpension enligt 3 § 2 mom. 2 st. folkpensioneringslagen). Beträffande utlänning förutsättes tillika, att pensionspoäng tillgodoräknats honom för minst 5 år (14 §). Är nedsättningen av arbetsförmågan fullständig, utges hel förtidspension. I annat fall utges 60 procent av hel förtidspension (15 §).

Om den försäkrade tillgodoräknats pensionspoäng för minst två av de fyra åren närmast före det år då folkpensionen började utgå, skall hel förtidspension utgå med samma belopp, vartill ålderspensionen skulle uppgå, därest den försäkrade fyllt 67 år och för varje år från och med det, då förtidspensionen börjar utgå, till och med det, då han fyller 65 år, antas ha tillgodoräknats pensionspoäng, motsvarande medeltalet av de två högsta poängtalerna under nämnda fyraårsperiod. Pension enligt vad nu sagts må dock ej utgå, om undantagande ägde giltighet, då folkpensionen började utgå, samt undantagandet föranlett, att den försäkrade för något av de fyra förutnämnda åren gått förlustig mer än en pensionspoäng (16 §).

Har den försäkrade inte rätt till förtidspension enligt de grunder, som angives i 16 §, men skulle han ha varit berättigad till ålderspension, om han uppnått 67 års ålder den månad, då folkpensionen började utgå, skall hel förtidspension utgå med belopp, motsvarande vad den försäkrade skulle ha erhållit i ålderspension, om denna börjat utgå från och med nämnda månad (17 §).

Familjepension utgår i form av änkepension och barnpension. Änkepension utgår till änka, som ingått äktenskap med den försäkrade senast den dag då han fyllde 60 år, förutsatt att äktenskapet varat minst 5 år. Hade makarna vid mannens död gemensamma barn, utgår änkepension även om dessa villkor ej är uppfyllda. Barnpension utgår till den försäkrades barn under 19 år (22, 23 och 25 §§).

Om endast en efterlevande finnes, som har rätt till familjepension, utgör familjepensionen 40 procent av hel förtidspension, som den försäkrade uppbar vid dödsfallet eller skulle ha varit berättigad till vid total förlust av arbetsförmågan, eller, om han uppbar ålderspension vid dödsfallet, av den från 67 år utgående ålderspensionen. För två sådana efterlevande utgör familjepensionernas sammanlagda belopp 50 procent, för tre 60 procent, för fyra 70 procent och för fem eller flera 80 procent av ålders- eller förtidspensionen (24, 26 och 27 §§).

Tilläggs pensioneringen finansieras genom avgifter och avkastning av den med avgifter uppbyggda allmänna pensionsfonden (31 §). Konungen med riksdagen fastställer procentsats för uttaget av avgifter till försäkringen (32 §). Genom lag den 28 maj 1959 (nr 292) har procentsatsen bestämts till 3 för 1960, 4 för 1961, 5 för 1962, 6 för 1963 och 7 för 1964.

Beträffande *arbetsgivarnas avgifter* stadgas, att en arbetsgivare för varje år skall erlägga avgift efter den för året gällande procentsatsen på summan av vad han under året utgivit till sina arbetstagare i lön i pengar eller naturaförmåner eller i annan ersättning i pengar, som enligt överenskommelse mellan honom och den som utfört arbete för hans räkning skall anses såsom inkomst av anställning. Från den nämnda summan skall dock vid avgiftsberäkningen avdragas dels ett belopp motsvarande det vid årets ingång gällande basbeloppet multiplicerat med det beräknade genomsnittliga antalet arbetstagare hos arbetsgivaren under året och dels för varje arbetstagare den del av hans lön som för år räknat överstigit $7\frac{1}{2}$ gånger basbeloppet. När dessa beräkningar göres skall en arbetstagare, som under hela året varit anställd med full arbetstid, räknas som en hel arbetstagare och en arbetstagare, som varit anställd i mindre omfattning, medräknas blott i motsvarande mån. Om särskilda skäl föreligger kan andra sätt för avgiftens beräkning få användas, om resultatet blir i huvudsak detsamma. Vid all avgiftsberäkning skall man bortse från arbetstagare, som fyllt 65 år före årets ingång, och från arbetstagare, vars lön inte uppgått till 300 kronor. Avgift skall heller inte erläggas i vissa angivna fall, då lönen eller ersättningen i arbetstagarens hand inte beaktas vid beräkning av pensionsgrundande inkomst. Beträffande avgift för lön till vissa sjömän förutsattes att särskilda regler skall gälla (33 §).

Om inkomst av annat förvärvsarbete ingår i den pensionsgrundande inkomsten, skall *den försäkrade själv erlägga avgift* med den för året gällande procentsatsen på den del av den pensionsgrundande inkomsten, som härrör från inkomst av annat förvärvsarbete. Befrielse från avgift förutsattes kunna förekomma i vissa fall enligt vad därom särskilt kommer att stadgas (34 §).

Konungen med riksdagen skall förordna om debitering och uppbörd av avgifterna (35 §).

Klagan över beslut av lokalt pensionsorgan skall föras genom besvär hos riksförsäkringsanstalten i egenskap av pensionsmyndighet. Över riksförsäkringsanstaltens beslut föres klagan genom besvär hos Konungen i statsrådet. Fullföljd av talan är i regel inte tillåten annat än efter tillstånd av riksförsäkringsanstalten. Besvärstiden regleras genom lagen den 4 juni 1954 (nr 355) om besvärstid vid talan mot förvaltande myndighets beslut och utgör tre veckor från det klaganden fick del av beslutet; för menighet är besvärstiden fem veckor. Riksförsäkringsanstaltens och lokalt organs beslut länder till efterrättelse utan hinder av förd klagan. I fråga om besvär i ärenden, som skall behandlas i av Konungen med riksdagen beslutade författningar om beräkning av pensionsgrundande inkomst samt om debitering och uppörd av avgifter till försäkringen, skall gälla vad i dessa författningar stadgas (53 §).

TPL träder i kraft den 1 januari 1960. Pension skall dock inte utgå före den 1 januari 1963 (56 §).

Enligt lagens *övergångsbestämmelser* skall för år 1960 pensionsgrundande inkomst ej beräknas för den, som under året fyller 65 år. Inte heller skall avgift beräknas för lön eller annan ersättning till sådan person (58 §).

Anmälan om undantagande må med giltighet från och med år 1960 göras under nämnda år samt under första halvåret 1961 (60 §).

Försäkrad, som är svensk medborgare och fyller 67 år under år 1963, äger rätt till ålderspension, om pensionspoäng tillgodoräknats honom för två år. Kravet på 30 pensionsgrundande år för rätt till full ålderspension nedsättes i inledningsskedet till att avse blott 20 år för att under en period av tio år därefter successivt höjas till 30 år (57 §).

Administrativa organ och deras uppgifter m.m.

Departementschefen

Genom det beslut som fattades vid innevarande riksdags vårsession om införande av en allmän tilläggspensionering togs det avgörande steget mot förverkligandet av en pensionsreform i vårt land, som syftar till att bereda alla ett betryggande ålders-, invalid- och familjeskydd. Tilläggspensioneringen har i den antagna lagstiftningen, som träder i kraft den 1 januari 1960, konstruerats som en lagtekniskt fristående påbyggnad på folkpensioneringen, en anordning som betingats av önskemålet att så snart som möjligt kunna sätta tilläggspensioneringen i funktion. Såsom mål för pensionsreformen har emellertid uppställts att folkpensioneringen skall sammanjutas med tilläggspensioneringen till ett enhetligt pensionssystem, som regleras i en och samma lagstiftning. I det reformarbete som härvid förestår ingår även en successiv ökning av folkpensionsförmånerna, förbätt-

ringar av familjeskyddet och en omdaning av invalidpensioneringen. Vidare aktualiseras frågan om en materiell samordning mellan det nya pensions-systemet och närliggande socialförsäkringsgrenar, nämligen sjuk- och yrkesskadeförsäkringarna.

Det angivna reformarbetet avser de materiella bestämmelserna men måste helt naturligt åtföljas av en motsvarande omdaning på det administrativa planet. Här blir målet att åstadkomma en organisatorisk samordning mellan folk- och tilläggpensioneringarna samt mellan dem och närliggande socialförsäkringsgrenar. At socialförsäkringens administrationsnämnd har anförtrotts att utreda pensionsreformens administrativa spörsmål.

De arbetsuppgifter, vilka ligger inom det reformprogram som här i kort-het angivits, är mycket omfattande. Vid anmälan i statsrådet av frågan om allmän tilläggpensionering uttalade jag, att ansträngningarna torde böra inriktas på att i vart fall åstadkomma en enhetlig pensionslagstiftning se-nast till år 1963, dvs. till den tidpunkt då de första tilläggpensionerna skall utbetalas (prop. 1959: 100).

Innan den i år beslutade lagstiftningen om försäkring för allmän tilläggs-pension träder i kraft den 1 januari 1960, måste en mängd frågor rörande pensioneringens administrativa handhavande få en lösning. Av det förut an-förda följer att någon definitiv organisation av förvaltningsapparaten för den allmänna tilläggpensioneringen inte kan fastställas redan i detta sam-manhang. Det kan inte heller anses önskvärt att nu skapa en egen admi-nistrativ organisation för tilläggpensioneringen, eftersom man på längre sikt syftar till en långtgående administrativ samordning med närliggande socialförsäkringsgrenar. För dagen gäller det att på lämpligaste sätt skapa förutsättningar för att föreliggande förvaltningsuppgifter på tilläggspen-sioneringens område skall kunna fullgöras tillfredsställande under tiden till dess en mera slutgiltig förvaltningsapparat för de olika socialförsäkringsgre-narna kan byggas upp.

Socialförsäkringens administrationsnämnd har i sitt betänkande fram-lagt ett förslag om en sådan provisorisk organisation av tilläggs pensione-ringens förvaltning, som i huvudsak bygger på att redan befintlig admi-nistration skall utnyttjas för de aktuella arbetsuppgifternas bestridande. Härvid har nämnden strävat efter sådana lösningar, som inte hindrar att man vid den definitiva regleringen väljer andra anordningar än de för in-ledningsskedet förordade. Kring denna förslagets grundtanke råder allmän uppslutning bland de myndigheter och organisationer, som yttrat sig över nämndens betänkande. Enligt min uppfattning är det lyckligt att man på detta sätt utan att binda sig för en viss organisation får möjlighet att utan tidsutdräkt sätta tilläggpensioneringen i verket och jag ansluter mig till de principer på vilka administrationsnämndens förslag vilar.

Även om några invändningar inte rests mot att i försäkringens inledande skede anlita befintliga myndigheter och organ för dess administrerande

spåras dock i en del yttranden en viss oro över att så många olika slags organ enligt administrationsnämndens förslag avses komma att erhålla uppgifter på detta fält. Enligt förslaget skall bl. a. de lokala skattemyndigheterna fastställa pensionsgrundande inkomst och uträkna avgifter, som den försäkrade själv erlägger, de allmänna centralsjukkassorna registrera pensionsgrundande inkomst och uträkna pensionspoäng, riks-försäkringsanstalten debitera och i viss omfattning uppbära arbetsgivaravgifter samt slutligen pensionsstyrelsen utbetala pensioner, när detta från och med år 1963 blir aktuellt.

Det kan onekligen synas som om en alltför långt driven splittring kännetecknar arbetsuppgifternas fördelning på olika organ. Förslaget måste dock ses i belysning av det arbete på en enhetlig organisation av socialförsäkringens administration i stort, som härnäst står på administrationsnämndens program. Vid en blick på det nu föreliggande förslaget faller det i ögonen att något uttalande om de organ, som skall pröva ansökningar om tilläggspension, inte gjorts av administrationsnämnden. Avgörandet i denna fråga, som kan anstå till 1962, är intimt förknippat med den omdaning av invalidpensioneringen inom folkpensioneringen, som nu utredes av 1958 års socialförsäkringskommitté och som kommer att påverka även tilläggspensioneringens regler om förtidspension. Så mycket torde kunna sägas om den framtida invalidpensioneringen inom det enhetliga pensionssystem, som folk- och tilläggspensioneringarna kommer att bilda, att prövningen av pensionsansökningar kommer att kräva medverkan av ett kvalificerat organ på det lokala eller regionala planet. Tanken faller härvid närmast på de allmänna centralsjukkassorna, bl. a. med hänsyn till att en långtgående samordning mellan pensioneringen och sjukförsäkringen inte kan undvaras. En utveckling mot enhetliga socialförsäkringsorgan för länen och de landstingsfria städerna med de nuvarande centralsjukkassorna som stomme kan således skönjas. Den centrala ledningen av en materiellt och administrativt samordnad socialförsäkring kan givetvis inte i längden vara uppdelad på två ämbetsverk, utan en sammansmältning av riks-försäkringsanstalten och pensionsstyrelsen framstår härvid som en naturlig konsekvens av socialförsäkringens förenhetligande. Om utvecklingen blir denna, vilket synes mig sannolikt, låter sig administrationsnämndens organisationsplan för den första tiden väl förena med en slutlig reglering enligt antydda riktlinjer, och nämndens förslag om fördelningen av arbetsuppgifterna på olika organ är följdriktig. Förslaget innebär samtidigt att en betydande handlingsfrihet bevaras ännu någon tid.

Vid sidan av organ, som kan tänkas ingå i en framtida gemensam socialförsäkringsadministration, förutsättes enligt förslaget att de lokala skattemyndigheterna, dvs. härads-skrivare och kronokamrerare, skall medverka vid handhavandet av den allmänna tilläggspensioneringen. De lokala skatte-

myndigheternas medverkan föreslås i främsta rummet knuten till arbetet med fastställande av pensionsgrundande inkomst för de försäkrade. Enligt TPL skall de båda inkomstslagen inkomst av anställning och inkomst av annat förvärvsarbete, som tillsammans utgör den pensionsgrundande inkomsten, beräknas på grundval av den till statlig inkomstskatt taxerade inkomsten. Såsom statsmakterna förutsatte vid lagens tillkomst och som närmare skall behandlas i det följande är avsikten att samma uppgiftsmaterial, som ligger till grund vid taxeringen, skall utnyttjas även för den pensionsgrundande inkomstens beräkning. Uppgiftsmaterialet kommer att i viss utsträckning behövas samtidigt såväl för arbetet på beskattningssidan som för fastställande av den pensionsgrundande inkomsten. Härav följer att sistnämnda arbetsuppgift knappast kan läggas på något annat organ än ett som har med beskattningsväsendet att göra. Riktigheten av denna uppfattning har lämnats obestridd vid remissbehandlingen, och administrationsnämndens förslag att de lokala skattemyndigheterna skall få hand om uppgiften har också godtagits. Endast besvärssakkunniga har en avvikande mening och förordar i stället taxeringsnämnderna.

I nuvarande läge synes det inte lämpligt att anförtro taxeringsnämnderna den betydande nya uppgift, som beräkningen av pensionsgrundande inkomst innebär. Ett sådant förfarande skulle strida mot de nyligen vidtagna åtgärderna att så mycket som möjligt begränsa taxeringsnämndernas verksamhet till sådant arbete, som direkt tar sikte på en effektiv och riktig taxering. Jag förordar därför, att administrationsnämndens förslag genomföres som en huvudregel.

Vad gäller förhållandena i Stockholm har administrationsnämnden utgått från att samma system skall tillämpas där som i landet i övrigt. Nämnden har emellertid uttalat, att det för Stockholms del kan övervägas att anförtro arbetet med bestämmande av pensionsgrundande inkomst inte åt den lokala skattemyndigheten dvs. Stockholms stads uppborðsverk utan åt överståthållarämbetets skatteavdelning, men att frågan härom bör ses i samband med spørsmålet om taxeringsorganisationens utformning i Stockholm, som är föremål för utredning. Överståthållarämbetet har i sitt remissyttrande uttalat, att det är möjligt att redan nu låta ämbetets skatteavdelning svara för beräkning av pensionsgrundande inkomst i Stockholm och därvid anlita taxeringsnämndernas biträde för att med ledning av självdeklarationerna göra en preliminär beräkning av den pensionsgrundande inkomsten på de av administrationsnämnden föreslagna inkomstkortet. Denna beräkning skulle sedan kontrolleras och slutligt fastställas av för ändamålet anställda tjänstemän hos skatteavdelningen. Enligt överståthållarämbetets mening skulle detta system i Stockholm bli billigare än det av nämnden föreslagna. Även Stockholms stads myndigheter har i stadens remissyttrande uttalat starka sympatier för att arbetet med beräk-

ning av pensionsgrundande inkomst lägges hos överståthållarämbetet. Att staden i yttrandet likväl tillstyrkt det för riket i övrigt förordade systemet även för Stockholms vidkommande sammanhänger med vissa farhågor för arbetstekniska svårigheter med hänsyn till att självdeklarationerna och uppgiftsmaterialet i övrigt kan behöva anlitas samtidigt av överståthållarämbetets skatteavdelning och uppborgsverket i Stockholm. Vid vissa överläggningar, som hållits inom social- och finansdepartementen med företrädare för skatteavdelningen och uppborgsverket, har emellertid dessa svårigheter ansetts kunna bemästras. Bl. a. har det framgått, att skatteavdelningens arbete med fastställande av pensionsgrundande inkomst beräknas kunna ske i anslutning till det ordinarie taxeringsarbetet i nämnderna på sådant sätt att någon konkurrens mellan myndigheterna om deklaramaterialet inte behöver uppkomma. Erinras må vidare att skatteavdelningen och uppborgsverket från nästa årsskifte kommer att vara inrymda i samma byggnad. Från uppborgsverkets sida är man därför numera benägen att understödja tanken på att ifrågavarande arbete förläggas till överståthållarämbetet.

Enligt min mening kan en särställning för Stockholm i nu förevarande hänseende helt naturligt diskuteras, i händelse förhållandena där på ett avgörande sätt skiljer sig från vad som gäller i landet i övrigt. Onekligen är, såsom överståthållarämbetet framhåller, dess skatteavdelnings ställning i förhållande till uppborgsverket en annan än länsstyrelsernas till de lokala skattemyndigheterna i länen. Den mera direkta medverkan i taxeringsarbetet, som de lokala skattemyndigheterna i länen numera lämna, ingår inte bland de uppgifter, som ankommer på uppborgsverket i Stockholm. I stället har överståthållarämbetets skatteavdelning här att utöva den nyssnämnda verksamhet, som i länen ombesörjes av de lokala skattemyndigheterna. Inom de s. k. särskilda taxeringsnämnderna i Stockholm, där omkring 70 000 självdeklarationer för fysiska personer handlägges, bedrivs arbetet under medverkan av skatteavdelningens egna tjänstemän. I de lokala taxeringsnämnderna, som behandlar det stora flertalet deklamationer, förekommer visserligen inte någon sådan medverkan på tjänstens vägnar, men i fråga om möjligheterna att personellt tillgodose dessa nämnder är Stockholm bättre lottat än riket i övrigt. Ordförandena och kronombuden i de lokala nämnderna i Stockholm är i största utsträckning till yrket statliga och kommunala tjänstemän, som torde få anses väl lämpade att delta i arbetet med beräkning av pensionsgrundande inkomst. Några svårigheter att vid en utökning av den lokala taxeringsnämndsorganisationen fylla behovet av kvalificerad arbetskraft föreligger enligt överståthållarämbetets uppfattning inte. Med det av ämbetet förordade systemet för beräkning av pensionsgrundande inkomst i Stockholm skulle arbetet kunna vara avslutat redan i juli månad, dvs. tidigare än i länen. Detta medför att även inkomstregistreringen och poängberäkningen kan ske

snabbare. Det vill alltså synas som om de speciella förhållandena i Stockholm skulle göra den av överståthållarämbetet föreslagna anordningen lämpligare än det för riket i övrigt avsedda systemet. Enligt vad som under hand upplysts från överståthållarämbetets sida kommer den pågående omorganisationen av ämbetets taxeringsavdelning att underlätta ett infogande i systemet av de nya arbetsuppgifterna rörande tilläggs pensioneringen. Jag förordar att överståthållarämbetet får hand om arbetet med att fastställa pensionsgrundande inkomst i Stockholm. Om denna organisation visar sig mindre ändamålsenlig än vad man nu har anledning att utgå från, synes några större svårigheter att överflytta handläggningen till uppborðsverket inte behöva uppstå.

Av de under remissbehandlingen hörda länsstyrelserna har några uttryckt vissa farhågor för att länsstyrelsernas ställning som chefsmyndighet över de lokala skattemyndigheterna skulle lida intrång genom att riksförsäkringsanstalten får rätt att ge sistnämnda myndigheter direktiv i frågor, som rör arbetet för tilläggs pensioneringens räkning. Som länsstyrelsen i Östergötlands län påpekar är emellertid dessa arbetsuppgifter noga reglerade på förhand. Gränsdragningen kring det område, där riksförsäkringsanstalten äger meddela föreskrifter rörande arbetets bedrivande, synes därför knappast ägnad att framkalla kompetenskonflikter mellan anstalten och länsstyrelserna. I administrativt hänseende är de lokala skattemyndigheterna givetvis inte underställda riksförsäkringsanstalten. Vad gäller Stockholm bör riksförsäkringsanstalten äga samma befogenhet att meddela överståthållarämbetet direktiv rörande arbetet med fastställande av pensionsgrundande inkomst som tillkommer anstalten i förhållande till de lokala skattemyndigheterna.

I fråga om det tekniska förfarandet vid fastställande av pensionsgrundande inkomst har remissmyndigheterna i allmänhet godtagit de av administrationsnämnden uppdragna linjerna. Nämndens förslag bör förverkligas, dock med en modifikation på ett par punkter. Enligt förslaget skall arbetet vara avslutat till den 15 september, varefter uppgifter om den pensionsgrundande inkomsten efter sortering skall kunna vara registreringsorganet tillhanda senast den 15 oktober. I anledning av från flera håll under remissbehandlingen uttalade önskemål om förlängning av tiden för arbetet med fastställande av pensionsgrundande inkomst vill jag uttala, att detta arbete utan olägenhet synes kunna fortgå till den 30 september. Om aviseringen till registreringsmyndigheten sker successivt allteftersom inkomstberäkningen är färdig, torde någon försening av arbetet med registrering och beräkning av pensionspoäng inte behöva uppstå.

Från ett par remissorgans sida har ifrågasatts om angivandet av den pensionsgrundande inkomsten på debetsedeln å slutlig skatt bör vara ovillkorligt. Separata uppgifter angående den pensionsgrundande inkomsten an-

ses i viss utsträckning kunna ersätta uppgiften på debetsedeln. Fördelarna med den av administrationsnämnden föreslagna anordningen synes dock vara så stora, att något avsteg från förslaget i denna del inte bör göras.

En avvikelse från vad administrationsnämnden föreslagit synes böra göras i en detaljfråga. Nämnden föreslår, att inkomstkort och andra handlingar rörande fastställande av pensionsgrundande inkomst skall förstöras efter samma tid som de allmänna självdeklarationerna. Någon föreskrift härom anser jag dock inte vara erforderlig i detta sammanhang, utan bestämmelser synes kunna meddelas senare i administrativ ordning.

Förekomsten av pensionsgrundande inkomst för vissa år utgör förutsättning för en försäkrads eller hans efterlevandes rätt till tilläggs pension, och pensionens storlek är beroende av de pensionsgrundande inkomsternas storlek under ett antal år. Pensionsrätten och pensionens storlek kan också påverkas av om undantagande från försäkringen förekommit för den försäkrades del. Uppgifter i dessa hänseenden måste alltså finnas bokförda för varje försäkrad för att anspråk på pension skall kunna prövas. Administrationsnämndens bedömning av i vilken omfattning sådan bokföring, registrering, är erforderlig har allmänt godtagits.

Rörande frågan hos vilket organ registreringen bör äga rum har administrationsnämnden ingående prövat dels ett alternativ med registrering hos ett centralt ämbetsverk, pensionsstyrelsen, och dels ett alternativ med registrering hos regionala organ, de allmänna centralsjukkassorna.

Möjligheten att utföra registreringen centralt är avhängig av i vad mån den automatiska databehandlingstekniken kan komma till användning för ändamålet. Några härför lämpade automatiska databehandlingsmaskiner finnes för närvarande inte att tillgå inom svensk statsförvaltning. En övergång till den nämnda tekniken för folkbokföring och uppbördsväsende överväges för närvarande inom två statliga kommittéer, uppbördsorganisationskommittén och databehandlingskommittén. Den sistnämnda kommittén framhåller, att några väsentliga fördelar med att använda automatisk databehandling för tilläggs pensioneringen kan vinnas först genom samverkan med ett automatiskt datamaskinsystem för skatter och folkbokföring. Ställningstagandet i frågan om automatiseringen av folkbokförings- och uppbördsväsendet kommer att dröja ytterligare en tid. Sedan beslut fattats i denna fråga kommer det att förflyta avsevärd tid innan den maskinella utrustningen kan vara i funktion.

Databehandlingsteknikens landvinningar bör man om möjligt tillgodogöra sig även för tilläggs pensioneringens administration. En central registrering med utnyttjande av denna teknik synes kunna innebära åtskilliga fördelar. Så länge frågan om övergång till automatisk databehandling inom folkbokföring och uppbördsväsende inte är avgjord synes det dock inte lämpligt att för den i förhållande till dessa arbetsområden tämligen begrän-

sade uppgift, som registreringen inom tilläggs pensioneringen innebär, bestämman sig för en databehandlingsmetod och anskaffa maskinell utrustning, som måhända senare inte visar sig användbar för andra ändamål. I likhet med så gott som samtliga remissorgan, som yttrat sig på denna punkt, finner jag därför att, intill dess frågan om användning av databehandlingsmaskiner inom andra grenar av statsverksamheten klarnat, en manuell registreringsmetod med arbetet fördelat på lokala organ bör anlitas.

Administrationsnämnden har förordat de allmänna centralsjukkassorna som registreringsorgan, och detta förslag har vunnit instämmanden från ett stort antal remissorgan, bland vilka märkes riksförsäkringsanstalten och pensionsstyrelsen. I åtskilliga remissyttranden höjes dock röster till förmån för att samma organ, som i regel fastställer pensionsgrundande inkomst, d. v. s. de lokala skattemyndigheterna, även skall ombesörja registreringen av dessa inkomster och uträkningen av pensionspoäng. Till stöd för detta förslag anföres i huvudsak, att det synes onödigt — särskilt om det blott är fråga om en övergångstid innan en central registrering kommer till stånd — att dra in ytterligare en typ av organ, centralsjukkassorna, i arbetet med tilläggs pensioneringen och att arbetet skulle nedbringas vid en registrering hos de lokala skattemyndigheterna, bl. a. genom att aviseringskorten bleve överflödiga. Vidare framhålles, att de lokala skattemyndigheternas utökade personal skulle medhinna registreringen under tid då arbetet med fastställande av pensionsgrundande inkomst inte pågår samt att allmänheten hos ett och samma organ skulle kunna erhålla upplysningar om taxering, pensionsgrundande inkomst och pensionspoäng.

Efter att ha prövat skälen för de olika ståndpunkterna förordar jag, att centralsjukkassorna blir registreringsorgan. Jag har framför allt fäst vikt vid följande omständigheter. Uppgifterna i registret blir avgörande för pensionsrätten och storleken av tilläggs pensionen. Registreringen är inte begränsad till ett överförande av uppgifter till pensionskorten sedan arbetet med fastställande av pensionsgrundande inkomst avslutats, utan den måste fortgå kontinuerligt med införande av ändrade uppgifter och framtagande av data, som behövs för prövningen av pensionsanspråk m. m. Det är därför tveksamt om den för arbetet med fastställande av pensionsgrundande inkomst avsedda personalen hos de lokala skattemyndigheterna kan medhinna registreringen utan intrång på andra viktiga arbetsuppgifter. Förutom beräkningen av pensionsgrundande inkomst bör här särskilt framhållas kontrollen av arbetsgivarnas avgiftsskyldighet till försäkringen, vartill jag återkommer i det följande. Centralsjukkassorna har redan förut erfarenhet av arbetet med registerföring inom sjukförsäkringen. En viktig omständighet är att centralsjukkassorna till antalet (ett 30-tal) är långt färre än de lokala skattemyndigheterna (omkring 190) vilket gör att omflyttning av pensionskort mellan olika registreringsorgan till följd av de försäkrades flyttningar behöver ske i betydligt mindre omfattning, om registreringen är förlagd till

centralsjukkassorna. Härigenom minskas givetvis de felrisker, som är förbundna med att kort tas ut ur och insättes i registren. Den fördel för kontrollen av klassplaceringen inom sjukförsäkringen, som blir en följd av att aviseringskortet kan användas för ändamålet, skulle bortfalla om registrering lägges hos annat organ än kassorna.

Centralsjukkassorna är socialförsäkringsorgan, som enligt vad jag i det föregående anfört kan väntas få en betydelsefull ställning i en framtida enhetlig socialförsäkringsadministration, och det synes mig sannolikt att kassorna är mera skickade än de lokala skattemyndigheterna att meddela allmänheten upplysningar i socialförsäkringsspörsmål. Lokalsjukkassorna torde i stor utsträckning kunna fungera som en förmedlande länk mellan allmänheten och centralsjukkassorna. Därest en övergång till central registrering inte skulle komma att ske eller skulle komma att dröja, är det lämpligt att registren finns hos centralsjukkassorna, som kan antagas få uppgifter i samband med handläggningen av pensionsansökningar. Om å andra sidan den centrala registreringen förverkligas, utgör registreringsarbetet en så förhållandevis ringa del av centralsjukkassornas uppgifter, att omställningen torde komma att vålla dem mycket obetydliga svårigheter. Däremot synes man inte på de lokala skattemyndigheterna böra lägga en uppgift, som senare kan komma att fråntagas dem. Det sist sagda bör särskilt ses i samband med möjligheterna att betydande delar av deras nuvarande arbetsuppgifter eventuellt skall flyttas över till central, maskinell behandling.

Centralsjukkassorna bör alltså vara registreringsorgan inom den allmänna tilläggs pensioneringen. Det synes då också lämpligt att, som administrationsnämnden föreslagit, anmälningar om individuellt undantagande från försäkringen enligt 36 § TPL får göras hos centralsjukkassorna. Kassorna är enligt 58 § sjukförsäkringslagen skyldiga att i den mån Konungen så förordnar biträda vid handhavandet av annan statlig social försäkringsverksamhet. Om det uppdrages åt centralsjukkassorna att medverka i tilläggs pensioneringens administration på sätt jag nu förordat, ankommer det på kassorna att anställa erforderlig personal och anskaffa behövlig utrustning.

Administrationsnämnden har föreslagit, att vissa registreringsuppgifter avseende försäkrade, som är bosatta utom riket, m. fl. skall handhavas av riksförsäkringsanstalten. Gentemot detta förslag har jag ingenting att erinra.

Enligt nämndens förslag skall uträkning av pensionspoäng på grundval av den pensionsgrundande inkomsten för visst år ske hos centralsjukkassorna i samband med införingen i registret. I ett antal remissyttranden förordas, att poänguträkningen göres hos de lokala skattemyndigheterna. Några remissorgan gör gällande att uppgift om pensionspoängen bör inflyta i debetsedeln å slutlig skatt på samma sätt som nämnden föreslagit i fråga om den pensionsgrundande inkomsten. En länsstyrelse anser

att poängberäkning inte behöver göras årligen utan att det räcker med att uträkning sker då pension sökes.

Poängberäkningen kommer självfallet att göras med tillhjälp av tabeller upprättade med utgångspunkt från det för varje år aktuella basbeloppet. Det skulle bli alltför komplicerat att vid prövningen av en pensionsansökan behöva göra poängberäkningen för ett stort antal år med måhända lika många olika tabeller. Även vid en central registrering skulle motsvarande svårigheter uppstå. En poängberäkning år för år torde alltså bära förordas, och det synes av arbetstekniska skäl lämpligast att den göres hos central-sjuk-kassorna.

Onekligen skulle det vara önskvärt om pensionspoängen i likhet med den pensionsgrundande inkomsten kunde delges de försäkrade på debetsedeln å slutlig skatt. Detta skulle möjligen kunna genomföras med den nu föreslagna registreringsmetoden men däremot inte med en central maskinell registrering. Vid en sådan bör nämligen maskinen utnyttjas för poänguträkningen, vilket gör att uppgifterna dels föreligger först långt sedan debetsedlarna utsänts och dels är svåra att årligen framtaga för hela beståndet av försäkrade. Olägenheterna av att de försäkrade inte underrättas om den årliga pensionspoängens storlek bör inte överdrivas. Avgörande för den försäkrades rätt gentemot försäkringen är de registrerade pensionsgrundande inkomsterna, om vilka han underrättats. Om det vid uträkning av en pension befinnes att pensionspoängen för något eller några år är felaktig, kan rättelse utan svårighet vidtagas eftersom även den pensionsgrundande inkomsten registrerats. Vidare bör påpekas, att det är möjligt för den försäkrade att själv uträkna sin pensionspoäng genom att dividera den på debetsedeln angivna pensionsgrundande inkomsten med basbeloppet för året. Uppgift om detta beloppets storlek bör lämnas på debetsedeln.

Administrationsnämnden har föreslagit, att pensionsregistren skall mikrofotograferas vart femte år för att underlätta en rekonstruktion av registren, i händelse en sådan skulle visa sig erforderlig till följd av att registren till viss del går förlorade eller skadas genom brand el. dyl. Förslaget står i visst samband med att nämnden ansett att de hos de lokala skattemyndigheterna förvarade inkomstkorten skall förstöras efter 6 år. I det föregående har jag ansett att avgörandet i sistnämnda fråga bör anstå tills vidare. Det synes då ej heller nödvändigt att nu göra något uttalande om behovet av den föreslagna mikrofotograferingen.

Vad angår organen för debitering och uppbörd av avgifter till försäkringen för allmän tilläggspension föreslår administrationsnämnden, att arbetsgivarnas avgifter skall debiteras och uppbäras i samma ordning som deras avgifter till obligatorisk yrkesskadeförsäkring i riksförsäkringsanstalten och bidrag till sjuk- och moderskapsförsäkringarna. I vissa avseenden bygger nämndens förslag på det nu till-

lämpade förfarandet för debitering och uppbörd av sistnämnda avgifter och bidrag. Sålunda föreslås, att avgifterna till tilläggs pensioneringen och yrkesskadeförsäkringen samt bidragen till sjuk- och moderskapsförsäkringarna — gemensamt benämnda arbetsgivaravgift — för de mindre arbetsgivarna skall uppbäras i samband med de allmänna skatterna, medan uppbörden av de större arbetsgivarnas arbetsgivaravgifter enligt förslaget skall ske direkt genom riksförsäkringsanstaltens försorg. Gränsen mellan mindre och större arbetsgivare föreslås emellertid skola dragas på ett annat sätt än för närvarande. Arbetsgivare med mindre än fem arbetstagare (årsarbetare) betalar nu i regel avgiften i samband med skatteuppbörden och de övriga erlägger den direkt till riksförsäkringsanstalten. Enligt nämndens förslag skall avgiftsuppbörden för de arbetsgivare, vilkas årliga arbetsgivaravgift uppgår till högst 1 000 kr., ske i anslutning till skatteuppbörden och direktuppbörd genom riksförsäkringsanstalten tillämpas för de övriga. I de fall arbetsgivare har sina anställda yrkesskadeförsäkrade i ett s. k. socialförsäkringsbolag skall bolaget direkt uppbära avgiften för yrkesskadeförsäkringen, under det att övriga nu ifrågakvarande avgifter och bidrag skall uppbäras av riksförsäkringsanstalten.

Nämndens förslag beträffande arbetsgivaravgifternas handhavande har i stort sett godtagits under remissbehandlingen. I en del fall har dock påyrkats ett större utrymme för avgiftsuppbörd i samband med skatteuppbörden. Den fasta beloppsgränsen vid 1 000 kr. mellan de båda uppbördssystemen, vilken medför att antalet arbetsgivare med avgiftsbetalning direkt till riksförsäkringsanstalten ökar med stigande avgiftsuttag, har av administrationsnämnden motiverats med att ett större avgiftsbelopp inte lämpligen bör påföras utan att preliminär betalning föregått. Svårigheterna att anordna preliminär betalning av arbetsgivaravgifter, som uppbäres i samband med de allmänna skatterna, har gjort att nämnden stannat för att låta uppbörden av avgifter över 1 000 kr. verkställas av riksförsäkringsanstalten. För att en arbetsgivare inte skall behöva växla mellan olika uppbördssystem under olika år på grund av mera tillfälliga ändringar i den avgiftssumma, som han har att erlägga, öppnar nämndens förslag en möjlighet för riksförsäkringsanstalten att medge en arbetsgivare, som enligt huvudregeln skulle övergå från avgiftsbetalning i samband med skatteuppbörden till betalning direkt till riksförsäkringsanstalten eller vice versa, att bibehållas vid det för honom tidigare gällande uppbördssättet.

Enligt min uppfattning innebär administrationsnämndens förslag en lycklig avvägning mellan de olika synpunkter, som påkallar uppmärksamhet vid bedömandet av den lämpliga organisationen för uppbörden av arbetsgivaravgifterna. Utöver vad förut anförts rörande gränsen mellan de båda föreslagna uppbördssystemen bör uppmärksammas, att en arbetsgivare, som passerat beloppsgränsen och därmed övergått från avgiftsuppbörd i efterhand i samband med skatterna till direktuppbörd genom riksförsäkringsanstal-

ten, kommer att ett senare år få erlægga såväl preliminär avgift för detta år som avgiften för året före övergången. Ju högre gränobeloppet sättes desto större blir i sådant fall den ekonomiska påfrestningen för arbetsgivaren. Både för arbetsgivarens och försäkringens del synes det fördelaktigast att gränsen sättes förhållandevis lågt. Jag förordar därför att nämndens förslag lägges till grund för utformandet av bestämmelserna på detta område.

De avgifter, som s t a t e n i egenskap av arbetsgivare har att erlægga till den allmänna tilläggspensioneringen, skall inte uppbäras i den ordning som nyss angivits. Dessa avgifter bör som administrationsnämnden föreslagit beräknas och redovisas enligt särskilda av Konungen fastställda grunder. Här må nämnas, att den av Svenska stadsförbundet berörda frågan om arbetsgivaravgifter för sådana kommunala befattningshavare, för vilkas pensioner staten nu ansvarar, lämpligen synes böra lösas i annat sammanhang.

Nämndens förslag att de försäkrades egna avgifter till tilläggspensioneringen skall uppbäras i samband med de allmänna skatterna har i stort sett godtagits under remissbehandlingen bortsett från att förfarandet i ett par yttranden befaras medföra en inte obetydlig arbetsökning för de lokala skattemyndigheterna. Det av nämnden förordade uppbörds sättet innebär emellertid stora fördelar för de försäkrade, och förslaget bör enligt min mening följas. I det föregående har förordats, att beräkningen av pensionsgrundande inkomst i Stockholm skall utföras av överståthållar ämbetet, vilket medför att även en uträkning av de försäkrades egenavgifter bör göras av ämbetet. Även i detta fall bör avgiften debiteras av den lokala skattemyndigheten, dvs. uppbördsverket.

Besvär sf ö r f a r a n d e t i frågor rörande den allmänna tilläggspensioneringen hör till det fält, som erhöi en tillfällig reglering i TPL. Detta har gjort att även de fullföljdsfrågor, som administrationsnämnden haft att behandla i nu förevarande sammanhang, måste få en provisorisk lösning. Fullföljdsförfarandets gestaltning hör till de ämnen, som för närvarande i första hand utredes inom administrationsnämnden. Det är min förhoppning, att detta arbete skall kunna slutföras i sådan tid att en mera slutgiltig fullföljdsordning för socialförsäkringen föreligger innan besvär s b e s t ä m m e l s e r n a i TPL och de nu av administrationsnämnden föreslagna författningarna behövt tillämpas i någon större utsträckning. Det pågående utredningsarbetet på detta område kommer att ta sikte på en instansordning och ett besvär sf ö r f a r a n d e som tillgodoser kraven på sakkunskap och rättssäkerhet. Frågan om inrättandet av en domstol som högsta instans i socialförsäkringsmål blir då aktuell, varvid givetvis frågan om representation för arbetstagare och arbetsgivare m. fl. i domstolen uppkommer. Huruvida även frågor om avgiftsberäkningen bör prövas av domstolen får bli föremål för särskilda överväganden. Besvär s p r ö v n i n g e n torde här ofta avse förhållanden som blir bedömda även vid inkomsttaxeringen, t. ex. trovär-

digheten av den avgiftspliktiges bokföring. Det är givetvis angeläget, att dubbelarbete undviks och att bedömningar av antytt slag sker efter enhetliga grunder. Det alternativ som bör prövas i förevarande sammanhang är att i en eller annan form inkoppla den besvärssordning som utformats för taxeringsmålen. Även det i vissa remissyttranden berörda spörsmålet om möjligheten för en representant för försäkringen att överklaga avgörande i socialförsäkringsmål kommer att prövas under utredningsarbetet.

Intill dess ett slutligt ställningstagande i fråga om besvärssordningen är möjligt ansluter jag mig till det stora antal remissorgan, som funnit att besvär förfarandet lämpligen kan anordnas på sätt administrationsnämnden föreslagit. Riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet måste med den erfarenhet de har av bl. a. frågor, som sammanhänger med det civilrättsliga arbetstagarbegreppet, anses vara de f. n. mest lämpade att pröva besvär över beslut om pensionsgrundande inkomst. Någon anledning att i detta läge inkoppla länsstyrelserna eller kammarrätten i besvärssordningen torde inte föreligga. Inte heller bör som försäkringsrådet ifrågasatt underställningsinstitutet komma till användning i en fullföljdsordning, som på detta sätt är avsedd att gälla blott under en begränsad tidrymd, när man inte kan bedöma i vad mån ett sådant institut lämpligen bör inrymmas i det nya förfarandet. I anledning av vad överståthållarämbetet anfört i sitt yttrande vill jag framhålla, att taxeringsnämndens inkomstuppskattning vid taxeringen överklagas genom taxeringsbesvär, medan den lokala skattemyndighetens fördelning av sagda inkomst på inkomst av anställning, inkomst av annat förvärvsarbete och inkomst, som inte grundar rätt till tilläggspension, överklagas i den av administrationsnämnden föreslagna ordningen. Ändring av taxeringen skall med vissa undantag, vartill jag återkommer i ett senare avsnitt, föranleda ändring av den pensionsgrundande inkomsten. Detta iakttagas ex officio utan att den försäkrade är nödsakad att besvara sig jämväl över beslutet om fastställande av pensionsgrundande inkomst. Den av överståthållarämbetet förordade gränsdragningen mellan taxeringsbesvär och besvär över fastställande av pensionsgrundande inkomst synes då komma att bli tilläpplad.

Angående kostnaderna för det av administrationsnämnden föreslagna administrativa förfarandet har nämnden gjort tämligen utförliga beräkningar som huvudsakligen endast i vad avser personalbehovet, kvalitativt och kvantitativt, rönt invändningar under remissförfarandet. Det ligger i öppen dag, som också påpekas av en del remissorgan, att någon säker bedömning av de omständigheter som påverkar administrationskostnaderna svårigen låter sig göra vid en tidpunkt, då någon praktisk erfarenhet av hur arbetet gestaltat sig ännu inte föreligger. Nämndens beräkningar synes mig dock bygga på så tillförlilliga premisser som kan begäras i nuvarande läge. Jag finner det därför klokast att i huvudsak utgå från nämndens upp-

5 — *Bihang till riksdagens protokoll 1959. 9 saml. 2 avd. Nr 50*

skattningar då det gäller att ta ställning till det kvantitativa personalbehovet och andra anslagsfrågor. Jag vill betona, att jag därmed inte tagit ställning till frågan om lönenivå m. m. för ifrågavarande tjänster. Kostnadsfrågorna kommer i vad de angår den statliga förvaltningen att i vederbörlig ordning behandlas under respektive huvudtitlar i nästkommande statsverksproposition, och jag saknar därför anledning att närmare uppehålla mig vid detta ämne. I anledning av försäkringsinspektionens anmärkning att den föreslagna personalorganisationen knappast upptar någon mera kvalificerad befattning för de med tilläggs pensioneringen sammanhängande arbetsuppgifterna hos de olika myndigheterna vill jag påpeka, att från och med den 1 oktober 1959 inom riksförsäkringsanstalten inrättats en byråchefs-, en byrådirektörs- och en förste byråsekreterarbefattning, vilka utslutande avses för tilläggs pensionsarbetet. Inom de lokala skattemyndigheterna kommer högsta ledningen av arbetet med fastställande av pensionsgrundande inkomst att ligga hos häradsskrivare och kronokamrerare. Vad gäller Stockholm får motsvarande arbetsledning givetvis likaledes ankomma på en befattningshavare i högre tjänsteställning.

Administrationsnämnden har beräknat de sammanlagda årliga administrationskostnaderna för tilläggs pensioneringen i inledningsskedet till drygt 13 milj. kr. Härtill kommer efter några år vissa andra kostnader, bl. a. för prövning av pensionsansökningar, pensionsutbetalningar och besvärösförfarandet. Enligt nämndens mening är det realistiskt att på något längre sikt räkna med årliga administrationskostnader motsvarande ungefär en procent av de årliga avgifterna till försäkringen, vilket i nuvarande penningvärde innebär en administrationskostnad i storleksordningen 20 milj. kr. Att denna siffra är dubbelt så hög som den, vartill administrationskostnaderna för en författningsreglerad tilläggs pensionering uppskattades i allmänna pensionsberedningens betänkande, sammanhänger med att kostnaden för den av statsmakterna nu beslutade försäkringen av flera skäl måste bli högre än för motsvarande pensionering enligt förslaget i beredningens betänkande. Särskilt må framhållas, att beredningsförslaget ifråga om inkomstberäkningen byggde på det skatterättsliga begreppet inkomst av tjänst, varigenom den taxerade inkomsten av tjänst i allmänhet kunde oförändrad läggas till grund för pensioneringen, under det att TPL bygger på det civilrättsliga arbetstagarbegreppet, vilket nödvändiggör en viss bearbetning av de vid taxeringen framkomna beloppen. Vidare avsåg beredningsförslaget endast anställda under det att TPL i princip medtar alla slag av förvärvsarbete, vilket medför att antalet försäkrade blir större och att för en del försäkrade uppkommer blandade inkomster samt att individuell debitering och uppbörd av avgifter skall ske i fråga om ett stort antal försäkrade.

Tilläggs pensioneringen har enligt vad som förutsattes vid lagstiftningens

antagande att med sina egna medel svara för sina administrationskostnader. Staten, städerna med egen uppbördsförvaltning och centralsjukkassorna skall alltså erhålla ersättning från tilläggpensioneringen för de kostnader, som förorsakas dem genom arbetet för pensioneringens räkning. Administrationsnämnden har framlagt förslag rörande sättet för täckande av administrationskostnaderna. Detta förslag bör godtagas. Vad särskilt angår redovisningen i statsbudgeten av de kostnader, som staten får ersättning för av tilläggpensioneringen, har statskontoret och riksräkenskapsverket i motsats till administrationsnämnden förordat, att bruttokostnaderna fördelas på respektive utgiftsanslag och att ersättningen från pensioneringen upptages som en inkomstpost på riksstatens inkomstsida. För egen del finner jag det vara mindre tillfredsställande att tilläggpensioneringen, som utgör en från den egentliga statsverksamheten fristående försäkring med ett eget finansieringssystem, skall, låt vara endast formellt, påverka riksstatens utgiftssida. I klarhetens intresse vill jag därför tillstyrka administrationsnämndens förslag att vederbörande utgiftsanslag utformas som nettoanslag, så att ersättningen från tilläggpensioneringen omedelbart frånräknas och minskar anslaget med den del av kostnaderna, som hänförs till pensioneringen.

I fråga om den provisoriska ersättning, som enligt förslaget skall utgivas i avbidan på slutlig reglering av kostnadsersättningen, har vissa erinringar framställts av vissa städer med egen uppbördsförvaltning samt Svenska sjukasseförbundet. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att på förslag av riks-försäkringsanstalten, som därvid bör taga kontakt med företrädare för berörda parter, meddela föreskrifter i detta avseende. I det föregående har föreslagits att överståthållarämbetet skall handha fastställandet av pensionsgrundande inkomst i Stockholm. Frågan om ersättning till Stockholms stad kommer då i ett annat läge.

Regler om den slutliga ersättningen från tilläggpensioneringen till statsverket, städer med egen uppbördsförvaltning och centralsjukkassor torde få fastställas av Kungl. Maj:t.

Avslutningsvis vill jag beträffande de nu behandlade spörsmålen om de administrativa uppgifternas fullgörande inom tilläggpensioneringen under inledningsskedet än en gång understryka vad administrationsnämnden och flera remissorgan framhållit, nämligen att de här förordade lösningarna är provisoriska och valda med hänsyn till nödvändigheten att snabbt få arbetet i gång på ett tillfredsställande sätt. I den mån erfarenheten av de vidtagna anordningarna och övervägandena under det fortsatta utredningsarbetet ger anledning till ändrade dispositioner står möjligheterna öppna för en omprövning.

Vissa i motionen berörda frågor*Arbetstagarbegreppet*

I 5 § TPL avhandlas begreppet *inkomst av anställning*. Härmed avses den lön, som en försäkrad åtnjuter såsom arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Detta innebär, att TPL i likhet med semesterlagen, lagen om allmän sjukförsäkring i vad avser försäkringen för tilläggsjukpenning samt lagen om yrkesskadeförsäkring bygger på det civilrättsliga arbetstagarbegreppet. Den praxis som utbildat sig vid tillämpningen av de nämnda lagarna kommer alltså att bli vägledande också för tilläggs pensioneringens vidkommande. Bland de grupper som enligt denna praxis för närvarande inte betraktas som arbetstagare kan nämnas vissa handelsresande, fritidsombud hos försäkringsbolagen samt åkare och bensinstationsinnehavare. Jordbrukare har däremot, i vad de utfört skogskörslor för annans räkning, i enlighet med uttalanden i förarbetena till vissa av de nämnda lagarna i allmänhet ansetts som arbetstagare.

Vid behandlingen av TPL under vårsessionen detta år begärde riksdagen i anledning av motionsyrkande, att under det fortsatta arbetet med pensioneringens utbyggnad utredning måtte verkställas beträffande möjligheterna att i förevarande avseende jämställa beroende uppdragstagare med arbetstagare i civilrättslig mening. Härvid erinrades dock om att genom avfattningen av 5 § andra stycket — enligt vilket den som mot ersättning utför arbete för annans räkning kan träffa överenskommelse med den som utger ersättningen om att denna skall anses som inkomst av anställning — mycket vunnits för att tillgodose de beroende uppdragstagarnas berättigade krav att få sin pensionsfråga tillfredsställande ordnad.

Kungl. Maj:t har sedermera föranstaltat om sådan utredning som riksdagen begärt.

I nu förevarande proposition har *föredragande departementschefen* i denna fråga yttrat följande.

»Inkomst av anställning enligt TPL är lön i penningar eller naturaförmåner i form av kost eller bostad, som åtnjutes av arbetstagare i allmän eller enskild tjänst. Avgörandet av huruvida en person är att anse som arbetstagare skall ske med tillämpning av det s. k. civilrättsliga arbetstagarbegreppet. Detta begrepp är inte definierat i lag eller författning utan har huvudsakligen utformats vid de allmänna domstolarnas tillämpning av semesterlagen och vissa andra bestämmelser av social skyddslagstiftnings natur samt vid försäkringsrådets tillämpning av yrkesskadeförsäkringslagen. Givet är att den rättspraxis som sålunda utbildats kommer att vara vägledande vid de lokala skattemyndigheternas och överståthållarämbetets avgörande av huruvida en inkomst skall hänföras till inkomst av anställning i samband med fastställande av pensionsgrundande inkomst. Emellertid är det att märka att domstolarnas och försäkringsrådets avgöranden alltid

kommer i efterhand, sedan ett visst fall inträffat, i vilket en person gör anspråk på en viss förmån i egenskap av arbetstagare. Härvid är det möjligt att göra en noggrann utredning av alla de omständigheter, under vilka vederbörande utfört sitt arbete, och på grundval därav ta ställning till frågan om ett arbetstagarförhållande föreligger eller ej. I viss mån annorlunda ställer sig saken vid fastställande av pensionsgrundande inkomst då det gäller att med ledning av ett oftast knapphändigt skriftligt uppgiftsmaterial träffa avgöranden i ett stort antal fall årligen. Såsom flera remissorgan påpekat torde det inte vara möjligt för de myndigheter, som skall beräkna pensionsgrundande inkomst, att på ett någorlunda enhetligt sätt handha tillämpningen av det civilrättsliga arbetstagarbegreppet utan att centralt utarbetade vägledande föreskrifter är tillgängliga vid arbetet. Med hänsyn härtill bör det ankomma på riksförsäkringsanstalten att utarbeta sådana föreskrifter.»

Motionären har i denna fråga anfört bl. a. följande.

»Besvärinstans i dessa frågor är försäkringsrådet. Enligt vad jag erfarit har man där numera övergått att tolka arbetstagarbegreppet betydligt generösare än tidigare, när det gäller sjukkassemånader. — — —

Jag vill emellertid — — — framhålla att man knappast kan nöja sig med en hänvisning till praxis inom sjuk- och yrkesskadeförsäkringen, utan att det samlade materialet bör bearbetas och kompletteras så att någorlunda entydiga regler kan fastställas. Det är därför enligt min mening synnerligen beklagligt, att detta problem ännu inte har fått sin lösning.

Den utredningskommitté som nu arbetar med frågan begärdes från vårt håll redan 1958 men blev av för oss okända skäl inte tillsatt förrän efter ett år. Det är nu angeläget att arbetet inom denna kommitté påskyndas så mycket som möjligt.»

Besvärsförfarandet

I denna fråga anför *motionären*:

»Besvärsförfarandet i frågor av betydelse i samband med den allmänna tjänstepensioneringen erhöi endast provisorisk utformning i tjänstepensionslagen. Inte heller i de nu av administrationsnämnden utarbetade tillämpningsbestämmelserna har denna fråga fått någon slutlig lösning. Så skall t. ex. fortfarande besvär över riksförsäkringsanstaltens beslut föras hos Konungen i statsrådet. Olika instanser har att mottaga besvär rörande pensionsgrundande inkomst och avgifter när det gäller arbetsgivares egen pensionering.

I propositionen uttrycker departementschefen den förhoppningen, att administrationsnämndens arbete med fullföljdsförfarandet skall vara slutfört i så god tid att en mera slutgiltig ordning föreligger innan besvärstämmei serna i tjänstepensionslagen och de nu av administrationsnämnden föreslagna författningarna behöver tillämpas i större utsträckning.

Jag vill livligt instämma i dessa förhoppningar men kan samtidigt inte underlåta att uttrycka min förvåning över att dessa frågor inte redan nu har fått sin slutgiltiga lösning. Med hänsyn till den långa tid under vilken hela frågan om en allmän tjänstepensionering varit föremål för utredningar och överväganden hade det varit rimligt om dessa frågor nu varit tillräckligt penetrerade. För min del vill jag förorda den från flera håll föreslagna specialdomstolen, som skulle bli en gemensam besvärinstans för i första hand alla de frågor som gäller sjukförsäkringsförmånerna och pensionerna men även för övriga socialförsäkringar.»

Uppbörd av arbetsgivaravgift

I den av föredragande departementschefen (ovan s. 63) berörda frågan om gränsen mellan skattemyndigheternas och riks-försäkringsanstaltens uppbörd av arbetsgivaravgift yttrar *motionären*:

»Den särskilda avgiftsredovisningen till riks-försäkringsanstalten innebär ett extraarbete för företagen. Detta kommer särskilt att drabba de mindre företag som inte har någon administrativ personal. Genom en höjning av beloppsgränsen till 2 000 kronor skulle ett relativt stort antal mindre företagare undgå detta tidsödande extraarbete. Jar yrkar därför att beloppsgränsen för inbetalning till riks-försäkringsanstalten höjes till 2 000 kronor.»

Debiteringsrätt för socialförsäkringsbolagen

Begreppet arbetsgivaravgift enligt den föreslagna förordningen angående uppbörd av avgifter enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension, m. m., omfattar inte bara arbetsgivares avgift jämlikt TPL utan även bidrag från arbetsgivare jämlikt lagarna om allmän sjukförsäkring och om moderskapshjälp samt vissa avgifter för yrkesskadeförsäkring och liknande. I de fall då arbetsgivare har sina anställda yrkesskadeförsäkrade i ett s. k. socialförsäkringsbolag skall bolaget direkt uppbära avgiften för yrkesskadeförsäkringen, under det att övriga nu ifrågavarande avgifter och bidrag skall uppbäras av riks-försäkringsanstalten.

Härom anför *motionären*, att detta kommer att innebära, att socialförsäkringsbolagens roll kraftigt reduceras eller att de helt försvinner, en utveckling som *motionären* anser olycklig. Socialförsäkringsbolagen bör enligt *motionärens* mening vara väl skickade att debitera även de nu ifrågavarande avgifterna.

Anstånd med betalning av arbetsgivaravgifter

I denna fråga anförde *administrationsnämnden*:

»Behovet av *anstånd med avgiftsbetalningen* torde minska genom förslaget om att avgiftsbeloppen som regel skall erläggas vid sex inbetalningstillfällena under året. Administrationsnämnden finner på grund härav att anstånd i fortsättningen bör medgivas endast när synnerliga skäl därtill prä-

vas föreligga. Sådana skäl torde få anses vara för handen exempelvis då arbetsgivaravgift genom debiteringsfel påförts med för högt belopp. Vidare kan anstånd vara motiverat vid arbetsgivares sjukdom eller värnplikts-tjänstgöring, då denna medfört betalningssvårigheter på grund av att inkomsterna i rörelsen i avsevärd grad varit beroende av arbetsgivarens egen arbetsinsats. Däremot torde säsongmässiga variationer av rörelseinkomsterna eller brist på likvida medel i och för sig inte utgöra tillräckliga skäl för anstånd. För anstånd torde därutöver böra krävas att arbetsgivarens brist på likvida medel beror exempelvis på att större varufordringar opåräknat inte betalats inom föreskriven tid eller att han fått oväntade utgifter av mer betydande storlek.

Oavsett vilket skäl som åberopas torde anstånd inte böra medgivas, om befogad anledning finnes antaga att arbetsgivaren inte kommer att fullgöra betalningen före anståndstidens utgång. Vidare torde få tillses att anstånd normalt inte beviljas en och samme arbetsgivare i sådan utsträckning att han erhåller en regelmässig förskjutning av förfallodagarna för avgifts-inbetalningen.

Anståndstiden synes böra bestämmas till längst två månader efter utgången av den månad, varunder beloppet skolat erläggas.

Beviljat anstånd får den verkan att det av anståndet omfattade avgiftsbeloppet inte skall indrivras under tiden för anståndet. Ej heller skall restavgift uttagas. Har anståndstiden gått till ända utan att avgiftsbeloppet till fullo guldits, bör arbetsgivaren dock vara skyldig erlägga restavgift å den del av beloppet som då återstod oguldet.

Är arbetsgivare som beviljats anstånd berättigad utfå för mycket erlagd arbetsgivaravgift, torde denna böra få tagas i anspråk för gäldande av den arbetsgivaravgift som avses med anståndet.»

Under *remissbehandlingen* av administrationsnämndens förslag förordade *Svenska arbetsgivareföreningen*, att bestämmelserna om anstånd med inbetalning av avgift borde mildras. Särskilt ansåg föreningen en anståndstid av två månader vara alltför kort.

Föredragande departementschefen tillstyrkte de av nämnden föreslagna bestämmelserna om anstånd. Härvid yttrade han, att bestämmelserna syntes ge utrymme för hänsynstagande till speciella omständigheter i de enskilda fallen.

I denna fråga anföres i *motionen*:

»Jag anser att den föreslagna anståndstiden är för knappt tillmätt och att den därför kan komma att vålla arbetsgivare svårigheter vid oväntat uppkomna likviditetskriser. Jag anser för min del en anståndstid på fyra månader som motiverad.»

Utskottet

Den vid vårsessionen antagna lagen om försäkring för allmän tilläggspension (TPL) träder i kraft den 1 januari 1960. Pensioner enligt lagen skall emellertid börja utfalla först år 1963. Till dess får lagen i huvudsak betydelse endast i fråga om fastställande och registrering av pensionsgrundande inkomst och i fråga om uppbörd av avgifter för försäkringen.

Föreliggande proposition innehåller förslag till vissa föreskrifter, främst av administrativ natur, och till viss organisation, som erfordras för att den nya lagen skall kunna tillämpas i ovan angivna delar. Förslagen grundar sig på ett av socialförsäkringens administrationsnämnd framlagt betänkande. I propositionen har framhållits, att de föreslagna reglerna till stor del är av provisorisk natur. Avsikten är nämligen, att administrationsnämnden skall utarbeta förslag till en mera definitiv organisation på förevarande område, en organisation som skall omfatta inte bara tilläggspensioneringen utan även andra delar av socialförsäkringsverksamheten, såsom folkpensioneringen, den allmänna sjukförsäkringen och yrkesskadeförsäkringen. Målet är att denna enhetliga organisation skall träda i verksamhet år 1963.

Det har med hänsyn till dessa förhållanden varit självklart, att de regler angående tilläggspensioneringens administration m. m. som nu skall införas bör vara av sådan form och innebörd att de utan större olägenhet kan ändras även i sina huvuddrag.

Allmän enighet torde råda om att beräkningen av pensionsgrundande inkomst — som skall grunda sig på taxeringen till statlig inkomstskatt — bör handhas av organ, som sysslar med den direkta beskattningen. Valet har närmast stått mellan taxeringsnämnderna och de lokala skattemyndigheterna (häradskrivarna och kronokamrerarna), och propositionen lägger uppgiften på de senare. För Stockholm har dock föreslagits en särskild ordning; ansvaret skall här åvila överståthållarämbetet, men det förberedande arbetet skall i huvudsak utföras av taxeringsnämnderna.

Den sålunda förordade ordningen anser utskottet lämplig.

I fråga om registrering av pensionsgrundande inkomst har man i första hand haft att välja mellan å ena sidan central registrering och å andra sidan lokal eller regional registrering. Det förstnämnda alternativet öppnar möjlighet att utföra arbetet med hjälp av databehandlingsmaskin. Emellertid är frågan om användande av sådan maskin ännu inte slutgiltigt utredd, och central registrering har i detta läge inte ansetts kunna komma i fråga. Under det fortsatta utredningsarbetet kommer emellertid att undersökas, om central registrering med databehandlingsmetod kan införas vid en senare tidpunkt.

Det föreliggande spørsmålet, som alltså möjligen avser endast en övergångstid, är inte av alltför stor betydelse. Föredragande departementschefen har, i anslutning till administrationsnämndens förslag, förordat, att registreringen skall ombesörjas av centralsjukkassorna. Under remissbehandlingen av förslaget framfördes vissa skäl för att anförtro registreringsarbetet åt de lokala skattemyndigheterna, vilka skulle kunna utföra arbetet huvudsakligen i samband med beräkningen av pensionsgrundande inkomst. För departementschefens ståndpunkt har emellertid anförts goda skäl. Bl. a. vill utskottet hänvisa till att, om den centrala registreringen förverkligas, det torde medföra betydligt mindre olägenheter att flytta över arbetsuppgifterna från centralsjukkassorna än från de lokala skattemyndigheterna. Utskottet vill därför icke förorda avvikelse från propositionen i denna del.

Att, såsom förordats i propositionen, pensionspoäng skall räknas ut i samband med registreringen av pensionsgrundande inkomst och således av centralsjukkassorna, synes utskottet naturligt.

En viktig fråga vid beräkning av pensionsgrundande inkomst är, huruvida inkomst skall hänföras till inkomst av anställning i TPL:s mening eller till inkomst av annat förvärvsarbete. Avgörande skall härvid vara, om den försäkrade är arbetstagare enligt det civilrättsliga arbetstagarbegreppet. Den som uppbär och den som utger ersättningen kan emellertid antingen enskilt eller genom kollektiv uppgörelse bestämma, att arbetsersättningen skall anses som inkomst av anställning. Sådan överenskommelse skall nämligen lända till efterrättelse vid tillämpning av TPL. I åtskilliga andra fall torde gränsdragningsfrågor kunna lösas med hjälp av den praxis, som de allmänna domstolarna och försäkringsrådet utbildat vid tillämpning av lagstiftning på arbetsrättens och socialförsäkringens områden. För de lokala skattemyndigheterna blir det av stor betydelse, att riksförsäkringsanstalten, enligt vad som bebådats i propositionen, kommer att utfärda vägledande föreskrifter om tillämpningen av det civilrättsliga arbetstagarbegreppet.

I motionen I: 611 har knutits vissa reflexioner till arbetstagarbegreppet. Bl. a. har motionären anført, att praxis på området bör bearbetas och kompletteras, så att någorlunda entydiga regler kan fastställas.

Arbetstagarbegreppets innebörd och dess betydelse inom tilläggs pensioneringen torde komma att uppmärksammas av en detta år tillkallad utredningsman, som har fått i uppdrag att utreda de s. k. beroende uppdragstagnas ställning inom sociallagstiftningen över huvud. Ehuru frågor om pensionsrätt för sådana uppdragstagare ofta torde kunna lösas tillfredsställande redan med nu gällande rättsgrundsatser, vill utskottet understryka betydelsen av att utredningsarbetet slutföres skyndsamt.

Redan under vårriksdagens arbete med tilläggs pensioneringen diskuteras frågan, huruvida premie för en i samband med anställningen ordnad pensionsförsäkring, som är avsedd att komplettera pension enligt TPL, skall inräknas i pensionsgrundande inkomst. I

propositionen har frågan fått den lösningen, att, om sådan premie drages från den försäkrades lön, något motsvarande avdrag inte skall göras vid beräkning av pensionsgrundande inkomst. Utskottet vill uttala sin anslutning till denna lösning. Det är, såsom också föredragande departementschefen uttalat, av vikt att lagstiftningen inte motverkar intresset för pensionsanordningar, som kompletterar den allmänna tilläggpensioneringen.

Debitering och uppbörd av arbetsgivarnas avgifter till tilläggpensioneringen har i propositionen utformats i huvudsak efter mönster av nuvarande ordning för debitering och uppbörd av motsvarande avgifter och bidrag till övriga socialförsäkringar. Samtliga nu berörda avgifter och bidrag skall enligt förslaget uppbäras gemensamt och tillsammans utgöra en s. k. arbetsgivaravgift. Riksförsäkringsanstalten skall ombesörja uträkning och debitering av avgifterna på grundval av uppgifter från arbetsgivarna, vilka uppgifter först skall granskas och kontrolleras av de lokala skattemyndigheterna. Arbetsgivaravgiften skall som regel uppbäras av anstalten, om den överstiger 1 000 kronor, och eljest i samband med de allmänna skatterna.

Motionären har i denna del föreslagit att den ovan nämnda beloppsgränsen måtte höjas till 2 000 kronor. Därvid har han anfört, att den särskilda redovisningen till riksförsäkringsanstalten innebär tidsödande extraarbete för företagen, särskilt kännbart för de mindre företag som inte har någon administrativ personal. Höjdes gränsen till 2 000 kronor, skulle enligt motionären åtskilliga mindre företagare undgå detta extraarbete.

Den slutliga uppbörden hos riksförsäkringsanstalten skall enligt propositionen föregås av preliminär uppbörd under det år avgifterna avser. Sådan preliminär betalning av de arbetsgivaravgifter, som skall uppbäras i samband med skatterna, är däremot av tekniska skäl knappast möjlig. Ett skäl för propositionens ståndpunkt att dra gränsen vid 1 000 kronor är att det inte ansetts lämpligt att påföra större avgiftsbelopp utan att preliminär betalning ägt rum. Ett annat, härmed sammanhängande skäl är att övergång från betalning i samband med skatterna till uppbörd genom riksförsäkringsanstalten blir allt svårare ju högre gränsen dras; arbetsgivaren måste nämligen vid sådan övergång under samma år betala dels en slutlig avgift och dels en preliminär. Utskottet anser dessa skäl bärande och kan således icke tillstyrka motionärens förslag.

Enligt yrkesskadeförsäkringslagen kan obligatorisk yrkesskadeförsäkring meddelas inte endast av riksförsäkringsanstalten utan också av s. k. socialförsäkringsbolag, d. v. s. ömsesidigt försäkringsbolag, som bildats för att meddela sådan försäkring och för vars förbindelser delägarna svarar med obegränsad personlig ansvarighet. Avgifter för försäkring i sådant bolag debiteras och uppbäras av bolaget. Bolaget debiterar och uppbär samtidigt arbetsgivarens bidrag till sjuk- och moderskapsförsäkringarna,

och dessa bidrag redovisar bolaget sedan till riksförsäkringsanstalten. I propositionen föreslås, att bolagen skall befrias från att debitera och uppbära bidragen till sjuk- och moderskapsförsäkringarna. Bolagen skall alltså enligt förslaget inte taga befattning med andra försäkringar än sådana, som bolagen själva meddelat.

Motionären har yrkat sådan ändring av Kungl. Maj:ts förslag, att socialförsäkringsbolagen skall äga rätt att debitera och uppbära arbetsgivaravgift för allmänna tilläggspensioneringen. Den ändring i bolagens uppgifter, som föreslagits i propositionen, skulle nämligen enligt motionären medföra, att bolagens roll kraftigt reduceras eller att de helt försvinner, en utveckling som han anser olycklig. Enligt motionären är socialförsäkringsbolagen väl skickade att debitera även avgifterna till tilläggspensioneringen.

Motionären får antas åsyfta även den ändringen i Kungl. Maj:ts förslag, att socialförsäkringsbolagen framdeles som hittills skall kunna uppbära även arbetsgivarbidragen till sjuk- och moderskapsförsäkringarna. I så fall skulle alltså socialförsäkringsbolag kunna debitera arbetsgivare, som tecknat obligatorisk yrkesskadeförsäkring i bolaget, alla de avgifter och bidrag, som normalt skall ingå i arbetsgivaravgiften. Bolaget skulle, sedan avgiften flutit in, vidarebefordra den del därav, som belöper på tilläggspensioneringen samt sjuk- och moderskapsförsäkringarna, till riksförsäkringsanstalten.

En ordning sådan som den nu skisserade avvisades av administrationsnämnden dels på grund av att den skulle medföra åtskilligt merarbete för socialförsäkringsbolagen och dels med tanke på kontrollen av arbetsgivarernas uppgifter för avgiftsberäkningen. Utskottet vill också framhålla, att Socialförsäkringsbolagens förening i sitt remissyttrande över huvud inte berörde frågan om ett system sådant som det av motionären åsyftade.

På grund av vad nu anförts kan utskottet inte tillstyrka motionärens förevarande förslag.

Arbetsgivaravgiften för de större arbetsgivarna skall enligt propositionen fördelas på sex inbetalningar, vilka normalt skall erläggas senast den 18 i månaderna februari, april, juni, augusti, oktober respektive december. När synnerliga skäl därtill föreligger, kan emellertid riksförsäkringsanstalten medge a n s t å n d helt eller delvis till längst två månader efter utgången av den månad, varunder beloppet skulle ha erlagts.

Motionären har yrkat, att längsta tiden för anstånd måtte bestämmas till fyra i stället för två månader. Han har motiverat yrkandet med att den föreslagna tiden är för knapp och att detta kan komma att vålla svårigheter vid oväntade likviditetskriser.

Utskottet vill i denna fråga framhålla, att det lämpligaste förfaringssättet för en arbetsgivare med svag likviditet givetvis är att vid varje avlönings-tillfälle sätta av erforderligt belopp till arbetsgivaravgiften. För arbetsgivare, som går till väga på detta sätt, kommer anstånd över huvud inte att behövas. Någon skyldighet att förfara på detta sätt föreligger emellertid inte. Man

kan därför inte utesluta, att fall kan uppkomma, där anstånd är motive-
rat. Det kan givetvis råda delade meningar om hur långt anstånd som skall
kunna meddelas. Såvitt utskottet nu kan bedöma, innebär dock propositio-
nens ståndpunkt, att skälig hänsyn kan tas till oväntade likviditetskriser.

Med anledning av ett påpekande under remissbehandlingen har föredra-
gande departementschefen anförts, att frågan om arbetsgivaravgif-
ter för sådana kommunala befattningshavare, för
vilkas pension staten nu ansvarar, lämpligen borde lösas i
annat sammanhang. Den rådande ovissheten i denna fråga torde lända kom-
munerna till förfång; utskottet har emellertid under hand inhämtat, att
frågan kommer att få sin lösning under nära framtid och anser därför icke
nödvändigt att föreslå en framställning till Kungl. Maj:t på denna punkt.

Tilläggs pensionsavgifterna, d. v. s. sådana avgifter som av-
ser inkomst av annat förvärvsarbete än anställning och som skall betalas
av de försäkrade själva, skall enligt förslaget debiteras och uppbäras såsom
en del av den direkta skatten. Avgiften skall alltså debiteras av den lokala
skattemyndigheten — detta skall göras i samband med beräkningen av den
pensionsgrundande inkomsten — och uppbäras i första hand som prelimi-
när B-skatt.

Huvudstadgandet om besvär inom tilläggs pensioneringen (53 § TPL)
stadgar, att klagan över pensionsmyndighetens, d. v. s. riksförsäkringsan-
staltens, beslut i ärende enligt lagen skall föras hos Konungen. Avsikten är,
att besvären skall prövas i statsrådet. Lösningen är provisorisk. Administra-
tionsnämndens fortsatta utredningsarbete skall avse bl. a. frågan, om pen-
sionsfrågorna framdeles i sista instans bör bedömas av en särskild socialför-
säkringsdomstol eller liknande myndighet.

Det nämnda stadgandet i TPL gör undantag för besvär över beslut om be-
räkning av pensionsgrundande inkomst samt beslut i ärenden om debite-
ring och uppbörd av avgifter. Bestämmelser i dessa delar har upptagits i
förevarande proposition. De innebär, att beslut som nu sagts i allmänhet
skall överklagas hos riksförsäkringsanstalten, om icke denna myndighet
beslutat som första instans, samt att beslut av riksförsäkringsanstalten skall
överklagas hos försäkringsrådet. Även denna ordning är provisorisk och kan
komma att omprövas i samband med det kommande förslaget från admi-
nistrationsnämnden.

Motionären har i denna fråga menat, att spörsmålen om besvärsförfaran-
det nu borde vara tillräckligt penetrerade. Han har för sin del förordat, att
en specialdomstol inrättas som gemensam besvärsinstans för i första hand
alla de frågor som har samband med sjukförsäkringen och pensionerna men
även för övriga socialförsäkringar.

Utskottet har inte att i förevarande sammanhang ta ställning till före-
skrifterna i TPL och övriga socialförsäkringsförfattningar angående besvär

och kan således, redan av formella skäl, inte nu ta upp frågan om att inrätta ett sådant besvärorgan som motionären åsyftar. Vad gäller besvärsförfarandet inom de delar av tilläggs pensioneringens administration, som nu är till bedömande, vill emellertid utskottet uttala, att den av Kungl. Maj: t föreslagna ordningen synes ge garantier för sakkunnigt bedömande av besvärssärenden; utskottet vill härvidlag främst hänvisa till riksförsäkringsanstaltens och försäkringsrådets vidsträckta erfarenhet av tillämpningen av det civilrättsliga arbetstagarbegreppet. Utskottet finner därför, i avbidan på administrationsnämndens förslag rörande besvär sförfarandet inom tilläggs pensioneringen, inte skäl att i anslutning till motionen göra några uttalanden på förevarande punkt.

De särskilda bestämmelserna i författningsförslagen har givit utskottet anledning endast till några få uttalanden.

Värdet av naturaförmån i form av kost eller bostad skall i vissa sammanhang uppskattas enligt generella föreskrifter. Dessa föreskrifter skall utfärdas av riksförsäkringsanstalten. Enligt propositionen (s. 163 och 172) bör riksförsäkringsanstalten härvid samråda med riksskatte-nämnden respektive sjömansskattenämnden. Dessa båda myndigheter får antagas besitta den största sakkunskapen på området, och utskottet förutsätter, att riksförsäkringsanstalten i rena värderingsfrågor i allmänhet inte avviker från deras förslag, med mindre särskilda skäl föranleder därtill.

Om pensionsgrundande inkomst beräknats för försäkrad, som inte avgivit allmän självdeklaration, skall denne jämlikt 8 § andra stycket förslaget till förordning angående beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om försäkring för allmän tilläggs pension underrättas om den beräknade pensionsgrundande inkomsten. Någon föreskrift om att sådan underrättelse skall sändas i rekommenderat brev eller såsom delgivningsförsändelse finns inte, något som torde kunna få återverkningar vid tillämpningen av besvär sregeln i 11 § första stycket. I fråga om två grupper av försäkrade som kommer att beröras av föreskriften i 8 § andra stycket torde betydelsen härav i praktiken inte bli särskilt stor. Utskottet avser här sjömän, som erlägger sjömansskatt, och försäkrade, som är bosatta utom riket. Dessa är nämligen som regel inte skyldiga att avlämna självdeklaration; underrättelse jämlikt 8 § andra stycket måste alltså sändas till nära nog alla försäkrade inom dessa grupper och således även i de fall — säkerligen det övervägande flertalet — då det inte råder delade meningar om beräkningen av pensionsgrundande inkomst. Vidare vill utskottet framhålla, att det i allmänhet torde vara svårt att nå försäkrade inom dessa grupper med rekommenderade brev eller delgivningsförsändelser. En annan kategori försäkrade, som beröres av förevarande stadgande, är de som skönstaxeras; beträffande dessa torde underrättelsen i allmänhet vara av stor betydelse. Med avseende på denna

kategori bör enligt utskottets mening — i viss överensstämmelse med motsvarande stadgande i taxeringsförordningen — föreskrivas, att underrättelse jämlikt 8 § andra stycket skall översändas i rekommenderat brev. De personer som avses här torde kunna i författningstexten betecknas såsom försäkrade, som för året taxerats till statlig inkomstskatt. Föreskriften torde kunna fogas till 9 § första stycket.

I propositionen föreslås ändrad lydelse av 17 kap. 12 § handelsbalken. Ändringen innebär i huvudsak, att avgifter till tilläggs pensioneringen skall utgå med förmånsrätt i konkurs enligt samma grunder som skatter samt avgifter och bidrag av vissa slag. Såvitt gäller arbetsgivares avgifter för anställdas inkomst torde den föreslagna förmånsrätten vara väl förenlig med hittills gällande principer på området. Utskottet vill härvidlag erinra om att de anställda förvärvar pensionspoäng oberoende av om arbetsgivaren betalar avgiften eller ej; det är därför rimligt, att tilläggs pensioneringen — liksom staten för fordringar på innehållen skatt samt avgifter och bidrag till övriga socialförsäkringar — har ett visst företräde i förhållande till arbetsgivarens borgenärer i allmänhet. Beträffande tilläggs pensionsavgifterna, d. v. s. de avgifter som betalas av de försäkrade själva, är läget ett annat. Pensionsrätten förutsätter här som regel, att den försäkrade inom viss tid betalt avgiften; försittes denna tid, reduceras pensionsrätten i motsvarande mån. En förmånsrätt för sådan avgift är således inte ett omedelbart intresse för borgenären, alltså tilläggs pensioneringen, utan i första hand ett intresse för konkursgäldenären. Det torde vara en nyhet i lagstiftningen, att en förmånsrätt på detta sätt fastställes i gäldenärens omedelbara intresse och att denne gynnas på bekostnad av borgenärerna i allmänhet. Utskottet vill dock — med beaktande bl. a. av intresset av den allmänna tilläggs pensioneringens effektivitet — i nuvarande läge inte föreslå någon ändring i Kungl. Maj:ts förslag utan anser, att erfarenheterna av den föreslagna ordningen bör avvaktas under någon tid.

I detta sammanhang vill utskottet beröra ännu en fråga om tilläggs pensionsavgifterna. Dessa avgifter skall, som tidigare nämnts, debiteras och uppbäras såsom skatt. Detta innebär, att alla förekommande former för indrivning kan komma att tillämpas. Om avgiften trots indrivningsförsök inte betalas inom den fastställda tiden — i regel senast den 30 september året efter taxeringsåret — skall emellertid vidare försök att driva in avgiften inte göras. I stället blir följden, såsom anförts i föregående stycke, att pensionsrätten reduceras i motsvarande mån. Utskottet anser att det bör övervägas, om det inte framdeles kan överlämnas till den försäkrade att själv sörja för betalning av tilläggs pensionsavgiften. Därmed skulle också följa, att den i föregående stycke berörda frågan om förmånsrätt måste få en annan lösning än den nu föreslagna.

I övrigt har de av författningsförslagen som behandlats av utskottet inte givit utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande. Inte heller har

utskottet funnit anledning till erinran mot vad föredragande departementschefen anfört till statsrådsprotokollet i de delar som icke berörts särskilt.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

I. att riksdagen i anledning av förevarande proposition, nr 175, ville

A. — med förklaring att det vid propositionen fogade förslaget till förordning angående beräkning av pensionsgrundande inkomst enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension icke kunnat oförändrat antagas — för sin del antaga berörda förslag med den ändringen, att 9 § erhåller följande, såsom *utskottets förslag* betecknade lydelse.

(Kungl. Maj:ts förslag)

Underrättelse, som avses i 8 § första stycket, skall översändas i rekommenderat brev.

(Utskottets förslag)

Underrättelse, som avses i 8 § första stycket, skall översändas i rekommenderat brev. *Vad nu sagts skall gälla även underrättelse jämlikt 8 § andra stycket till försäkrad, som för året taxerats till statlig inkomstskatt.*

Underrättelse, varom — — — taxeringsförordningen stadgar.

B. antaga de vid propositionen fogade förslagen till

1) förordning angående uppbörd av avgifter enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension, m. m.,

2) förordning angående redares avgift i vissa fall enligt lagen om försäkring för allmän tilläggspension, m. m.,

3) förordning om ändring i taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623),

4) förordning om ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272),

5) förordning om ändring i folkbokföringsförordningen den 28 juni 1946 (nr 469),

6) lag angående ändrad lydelse av 38 § lagen den 3 januari 1947 (nr 1) om allmän sjukförsäkring,

7) lag angående ändrad lydelse av 12 § lagen den 21 maj 1954 (nr 266) om moderskapshjälp,

8) lag om ändrad lydelse av 17 kap. 12 § handelsbalken,

9) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370),

10) förordning angående ändrad lydelse av 4 § 1 mom. och 7 § förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt och

11) förordning om ändrad lydelse av 3 § förordningen den 22 maj 1953 (nr 269) angående byggnadsforskningsavgift;

II. att riksdagen i anledning av propositionen och, beträffande arbetstagarbegreppet, motionen I: 611 ville såsom sin mening giva Kungl. Maj:t till känna vad utskottet ovan anfört; samt

III. att motionen I: 611, i vad den icke besvarats genom vad utskottet hemställt under II, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet hemställer därjämte, att förevarande ärende måtte företagas till avgörande efter allenast en bordläggning.

Stockholm den 8 december 1959

På andra lagutskottets vägnar:

AXEL STRAND

Vid detta ärendes behandling har närvarit

från första kammaren: herrar Strand, Nils Elowsson och Axel Svensson, fru Hamrin-Thorell* samt herrar Lars Larsson, Åkesson, Eric Carlsson och Kaijser;

från andra kammaren: herrar Jacobsson i Tobo, Lundberg och Bengtsson i Varberg, fröken Höjer*, herrar Johansson i Södertälje och Wahrendorff, fru Eriksson i Ängelholm samt herr Björkman.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.

Reservation

av herrar *Eric Carlsson, Kaijser, Wahrendorff* och *Björkman*.